

Stadsarkitektkontoret

Program för Stenhamra centrum i Ekerö kommun, Stockholms län

Dnr PLAN 2013.18

PROGRAMSAMRÅDSREDOGÖRELSE

Samråd har genomförts under perioden 19 januari– 18 mars 2016. Planhandlingarna har skickats ut till berörda sakägare och instanser enligt separat sändlista samt funnits uppsatt på Ekerö bibliotek, stadsarkitektkontoret och på kommunens hemsida. Samrådsmöte för allmänheten hölls 18 februari 2016.

Nedan följer en sammanställning av de skriftliga yttrandena som har kommit in under programsamrådet.

Myndigheter, kommunala nämnder etc.	
<p>Länsstyrelsen i Stockholms län</p> <p>Länsstyrelsen har den 21 jan 2016 fått förslag till planprogram för Stenhamra centrum för samråd enligt 5 kap. 11 § plan- och bygglagen (2010:900). Planen syftar bl.a. till att pröva förutsättningarna för förtätning av bebyggelse, få ökad kvalitet på gröna områden och möjliggöra tydligare stråk för gående och cyklister. Länsstyrelsen anser att förslaget är i enlighet med Ekerös översiktsplan och RUFS 2010.</p> <p>Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen anger att de i kommande planarbete kommer tas fram olika utredningar och att det finns viktiga delar som kan behöva beaktas i det fortsatta planarbetet.</p> <p><u>Prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL</u></p> <p>Miljökvalitetsnormer vatten</p> <p>Av 2 kap. 10 § PBL följer att miljökvalitetsnormer enligt 5 kap miljöbalken ska följas vid planläggning. Bestämmelsen innebär att planering och planläggning ska göras på ett sådant sätt att möjligheterna att uppfylla bl.a. miljökvalitetsnormerna, MKN, för vatten underlättas. Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen har ambitionen att förbättra miljökvalitetsnormer för vatten.</p> <p>Kommunen avser att ta fram en dagvattenutredning och att studera hanteringen vidare inom varje detaljplan. I det fortsatta arbetet bör även tydligt redogöras för recipienter, ekologisk och kemisk status, miljökvalitetsnormer samt bedömd påverkan på recipienten, Mälaren.</p> <p>Vid utformning och dimensionering av dagvattenlösningar behöver nya klimatförutsättningar beaktas. Lösningar för omhändertagande och rening av dagvatten ska ha tillräcklig kapacitet för att hantera skyfall, utan risk för att orenat dagvatten leds till Mälaren. I detaljplanerna bör de föroreningsmängder redovisas som den planerade markanvändningen ger upphov till och lämpliga åtgärder vidtas för att minska utsläppen från området.</p> <p>Då det rör sig om ett relativt tätbebyggt område är det t ex bra att ha en plan för snöhantering och rening av smältvattnet som ofta har höga halter av föroreningar och för dagvattenanläggningar bör en skötselplan tas fram.</p> <p><u>Hälsa och säkerhet</u></p> <p>Buller</p> <p>Länsstyrelsen ser positivt på att buller kommer att utredas vidare inom respektive detaljplan.</p> <p>Markföroreningar</p> <p>Det är positivt att kommunen anger att krav kommer att ställas på sanering av mark på den gamla bensinstationen (Stockby 2:170) i kommande planarbete.</p>	<p>Stadsarkitektkontorets kommentar:</p> <p>Noteras</p> <p>Noteras</p> <p>Noteras</p>

Klimatanpassning

Södra hörnet i fastigheten Stockby 1:73 visas i Länsstyrelsens "lågpunktskartering skyfall större ytor" som en yta som vid ett kraftigt regn kan bli vattenfylld. Viktigt att notera är att detta i första hand är en topografisk analys som inte tar hänsyn till markens infiltrationskapacitet eller redan idag inbyggda åtgärder som finns i landskapet, t.ex. vägtrummor, kulvertar etc. för att styra vattenflödena åt ett visst håll.

Geoteknik

Kommunen har angett att geotekniska förhållanden kan komma att behöva utredas i det fortsatta detaljplanarbetet av området. Länsstyrelsen har tagit del av SGLs synpunkter och delar dem i sin helhet. Det är viktigt att de geotekniska förutsättningarna redovisas, med fördel redan i programskedet. I kommande detaljplanering ska geotekniska aspekter bedömas, men även aspekter avseende sättningar, grundläggning, hantering av grundvatten och ytvatten etc bör belysas. I kommande planskeden bör en geoteknisk utredning utföras för att klarlägga de geotekniska förhållandena för respektive planändamål. De geotekniska säkerhetsfrågorna bör även belysas och tillförsäkras ur ett framtida klimatförändringsperspektiv.

Råd om tillämpningen av 2 kap. PBL - Allmänna och enskilda intressen**Trafik**

Kommunen har angett att en trafikutredning ska tas fram i det kommande planarbetet. Länsstyrelsen har tagit del av Trafikverkets och Trafikförvaltningens yttranden och instämmer i att det är positivt att förtätning sker i ett kollektivtrafik-nära läge. Länsstyrelsen anser, utifrån yttrandena att det är viktigt att trafiksäkerhetsaspekter utreds och att en trafikanalys görs hur alla funktioner som finns inom området kan samsas. Länsstyrelsen förutsätter att planeringen kommer att ske i dialog och samverkan med både Trafikverket och Trafikförvaltningen.

Naturmiljö

Alléer kan i vissa fall omfattas av biotopskyddsbestämmelserna i 7 kap. 11 § miljöbalken. Inom en biotopskyddad allé får man inte bedriva en verksamhet eller utföra en åtgärd som kan skada naturmiljön. I första hand ska skada på ett biotopskyddsområde undvikas, om detta inte är möjligt ska dispens sökas hos Länsstyrelsen. Mer information om biotopskyddet finns i *Naturvårdsverkets handbok 2012:1 - Biotopskyddsområden* samt *Beskrivning och vägledning för biotopen Allé* som är ett komplement till handboken.

Mistel är fridlyst enligt 8 kap. 1 § miljöbalken (1998:808) och 8 § artskyddsförordningen. Det innebär att det är förbjudet att plocka eller på annat sätt ta bort eller skada exemplar av växterna och ta bort eller skada frön eller andra delar. Dispens söks hos Länsstyrelsen.

Enligt artskyddsportalen förekommer blek jordrök (*Fumaria vaillantii*) i området. Blek jordrök är enligt rödlistebedömningen 2015 nära hotad (NT). Påverkan på rödlistade arter bör undvikas. En, eventuellt två, skyddsvärda askar (*Fraxinus excelsior*) finns inom området. Påverkan på dessa träd bör undvikas.

Inför nästa planskede utförs en dagvattenutredning där förslag på dagvattenhantering med svackdike och översvämningssyta utarbetas. Platserna som översvämmas ska inte orsaka skada på byggnader eller hindra viktig framkomlighet.

Inför plansamrådet utförs en geoteknisk utredning med SGIs yttrande som utgångspunkt.

Noteras

Noteras

<p>Kulturmiljö Programområdet ligger inte inom riksintresseområde för kulturmiljövården men i närheten av flera riksintresseområden: Sånge - Svartsjö (AB 27), Stenhamra (AB 28) och Skå (AB 29). Länsstyrelsen har inget att erinra mot programförslaget men förutsätter att kommunen i det fortsatta arbetet hanterar att något skada inte uppstår på riksintressena och deras värden. Det är också väsentligt att de lokala kulturhistoriska värden som pekas ut i Kulturmiljöprogrammet (2015) tas om hand och att de riktlinjer som anges där följs.</p>	Noteras
<p>Barnperspektiv En ny förskola föreslås. Kommunen anger att barnperspektivet ska finnas med i det fortsatta planarbetet och att särskilt möjligheter till lek och trafiksäkra miljöer ska belysas. Länsstyrelsen vill i det sammanhanget framhålla Boverkets allmänna råd till 8 kap. 9 § andra stycket samt 10-11 §§ PBL (BFS 2015:1 FRI). Boverket har också tillsammans med Movium vid Sveriges lantbruksuniversitet tagit fram en vägledning för planering, utformning och förvaltning av barns och ungas utemiljö med särskilt fokus på skolgårdar och förskolegårdar.</p>	Noteras
<p>Dagvatten Trafikverket har i sitt yttrande angett att tidigare problem funnits med dagvattenavrinningen vid Stenhamra centrum, vilket nu är åtgärdat för att hantera nuvarande situation. Trafikverket har angett att anläggningen inte kan ta emot mer dagvatten än idag och Länsstyrelsen utgår från att detta beaktas i kommande planering.</p>	Noteras
<p><u>Övriga synpunkter/frågor av betydelse för planens genomförbarhet</u></p>	
<p>Höga byggnader Höga byggnader och anordningar kan i vissa fall påverka flygfartens tekniska system. Vid planering av byggnader eller anordningar högre än 20 meter över marknivå behöver kommunen i tidigt skede samråda med Luftfartsverket, och vid behov beställa en flyghinderanalys. I de fall byggnader/anordningar avses få uppföras till högre höjd än 45 m över mark inom sammanhållen bebyggelse och 20 m utanför, ska samråd också ske med Försvarmakten i tidigt skede.</p>	Noteras
<p>113 § BL förordnande I planområdets sydvästra del finns en fastighet/flera fastigheter som omfattas av ett 113§ BL förordnande, vilket behöver beaktas och kommunen behöver undersöka om förordnandet gäller inom aktuellt planområde.</p>	Beaktas i kommande planarbete
<p>Behovsbedömning Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att planprogrammets genomförande inte kan förväntas medföra betydande miljöpåverkan.</p>	Noteras

<p>Lantmäteriet</p> <p>Lantmäteriet har inga synpunkter i detta skede av planprocessen</p>	<p>Stadsarkitektkontorets kommentar:</p>
<p>Trafikverket</p> <p>Trafikverket region Stockholm har erhållit rubricerat program för yttrande i samband med samråd. Syftet med programmet är bland annat att förtäta bebyggelse och butiker i centrum för ökat liv och rörelse samt att tydliggöra stråk för gående och cyklister och grönområden. Det ska även pröva förutsättningar för ny placering av förskola och fritidsgård och omdisponera ytor för parkering.</p> <p>Trafikverket ser positivt på att förtätning av bostäder planeras i befintlig tätort med god tillgänglighet till kollektivtrafik. Trafikverket är väghållare för Stenhamravägen och Solbackavägen som omfattas av programmet.</p> <p><i>Trafikanalys för samtliga trafikslag</i> Trafikverket anser att den befintliga korsningen är svårorienterad, med flera anslutande vägar. Att göra platsen mer tydlig och ge den god gestaltning i samband med utveckling av centrum ser Trafikverket som positivt.</p> <p>Trafikverket har i ett tidigt skede och i yttrande över detaljplan för centrala Stenhamra med särskilt boende (TRV 2010/70171, 2010-10-07), uttalat oss att en fyrvägs korsning i centrum är olämplig utifrån trafiksäkerhetsskäl. Likaså att korsningen Solbackavägen/Stenhamravägen inte bör bli smalare pga att SL:s stomlinjer ska kunna ta sig fram på ett bra sätt.</p> <p>Inom rubricerat programområde är det flera funktioner som ska samsas, t ex funktionellt prioriterat vägnät, kollektivtrafik stomlinje, gångtrafikanter, cyklister m.m. I rusningstid är det många trafikrörelser från olika trafikantgrupper. Det är också många korsningar i plan.</p> <p>Programmet behöver utveckla och studera ytterligare hur trafiksystemet med samtliga ovannämnda trafikslag ska styras/regleras genom Stenhamra centrum, i en trafikanalys. Samt definiera vilka trafikanter och funktioner som ska ha prioritet. Det utgör en förutsättning för kommande arbete med placering av bostäder och handel. Arbetet bör även inkludera förslag till hastigheter. Programmet behöver titta på nuläge och ett framtida scenario för trafiken och dess ÅDT, med utökad bebyggelse och handel och vad det kan generera för framtida trafikrörelser. Viktiga frågor till kommande planarbete och trafikanalys är säkerhet för oskyddade trafikanter, kollektivtrafikresenärer och pendlare med bil. Trafikanalysen ska finnas med förslag till helhetssystem/lösningar för trafiken bör finnas klara och presenterade innan planering för detaljplanarbete tar vid.</p> <p>Stenhamravägen fram till Stenhamra centrum är utpekad som funktionellt prioriterat vägnät, vilket innebär att den fortsättningsvis ska ha en viss framkomlighet och tillgänglighet. Stenhamravägen är också utpekad som kollektivtrafikstråk med buss. Trafikverket kan bistå med information om funktionella funktioner för</p>	<p>Stadsarkitektkontorets kommentar:</p> <p>Noteras</p> <p>Synpunkterna tas med för behandling i den trafikutredningen som ska påbörjas efter programgodkännandet.</p> <p>Noteras</p>

Stenhamravägen och Solbackavägen. Stenhamravägen och Solbackavägen möts i en spetsig vinkel och denna kan kräva en översyn av geometrin i kommande arbete.

Övrigt

I programmet ligger torgyta inlagt över vägen och på ömse sidor om Solbackavägen. Trafikverket ställer sig frågande till om detta är möjligt att genomföra.

Nya gator och därmed utfarter till Stenhamravägen föreslås i södra delen av programområdet. Trafikverket anser att dessa anslutningar drar ner kapaciteten på Stenhamravägen samt att det kan bli problem att från gatan komma ut på huvudvägnätet. Det kan också leda till sämre trafiksäkerhet. Programmet behöver förtydliga hur mycket trafik dessa nya gator ska ta emot och vilken hastighet de ska ha.

Trafikverket har tidigare haft problem med dagvattenavrinningen vid Stenhamra centrum. Åtgärd är nu vidtagen som kan hantera nuvarande situation, men Trafikverkets anläggning kan inte emotta mer dagvatten än idag. Hur dagvattenhanteringen ska lösas i framtiden är en prioriterad fråga.

Delar av Solbackavägen nordost om Stenhamra är utpekad som kulturväg. Om åtgärder ska vidtas där behövs särskild hänsyn.

Det finns inrapporterat olyckor på Stenhamravägen fram till korsningen Solbackavägen, där involverade dels är fotgängare och dels bilister (omkörningsolyckor).

Om det blir aktuellt med åtgärder på de statliga vägarna måste i detaljplaneskedet ett avtal upprättas mellan kommunen och Trafikverket. Trafikverket tar inte på sig några kostnader för ombyggnader som är föranledda av planförslaget.

Bilden på sida 14 är en ideskiss och något torgyta inte fastsälls i detta skede.

Frågan kommer att belysas i trafikutredningen som utförs inför samrådsskedet.

Synpunkten beaktas vid förslag på dagvattenhantering.

Stadsarkitektkontoret efterlyser mer information om *TVs kulturvägar (ink dess karaktärsbeskrivning) inom kommunen* samt exakt vilka åtgärder som TV menar?

Information ska hämtas från TV och beaktas i den kommande trafikutredningen.

Noteras

<p>Trafikförvaltningen Stockholms läns landsting</p> <p>Planområdet är beläget i centrala delen av Stenhamra och nära den kollektivtrafik som trafikerar Stenhamra, bl a stomlinje 176. Trafikförvaltningen uppskattar att byggande av bostäder och verksamheter sker i kollektivtrafiknära lägen. Buss trafikerar Ekerö centrum och Brommaplan och med viss trafik (linje 176) vidare mot Solna och Danderyd.</p> <p>Enligt programmet ska ett nytt torg anläggas i centrala Stenhamra. Torget föreslås ha utrymme för hållplatser och dessa behöver då dimensioneras för att ta emot bussar som ansluter till stomlinjen. För att uppnå en rationell och driftsekonomisk busstrafik behövs en vändmöjlighet för bussarna, kanske via en cirkulationsplats. Viktigt är att vändning kan ske nära de centrala delarna. För att skapa en attraktiv kollektivtrafik med snabba byten och korta restider måste bussens körvägar vara utformade så att framkomligheten blir bra så att bussen inte fastnar i köande biltrafik eller att korsande trafik har förkörsrätt före bussarna.</p> <p>Trafikförvaltningen ser fram emot att delta i utformningen av centrala Stenhamra avseende busstrafiken. Kringliggande hållplatser bör ingå i översynen av hållplatsernas placering, t ex Fårhagsplan. Gena gång- och cykelvägar bör skapas till och från hållplatser liksom möjlighet till cykelparkering vid hållplats. Alla frågor som berör hållplatser samt körytornas utformning och beläggning mm måste diskuteras med Trafikförvaltningen i det fortsatta planarbetet och följa rekommendationerna i RI-BUSS (TF 2014).</p> <p>För de bostäder som vetter mot vägar där buss trafikerar ska Folkhälsomyndighetens riktvärden för lågfrekvent buller vara vägledande vid dimensionering av fasad och fönster mot störningar från tung trafik.</p>	<p>Stadsarkitektkontorets kommentar:</p> <p>Noteras</p> <p>Noteras</p> <p>Noteras</p>
<p>Försvarsmakten</p> <p>Försvarsmakten har inget att erinra i rubricerat ärende.</p>	<p>Stadsarkitektkontorets kommentar:</p>
<p>Statens geotekniska institut</p> <p>Planområdet är beläget på västra delen av Färingsö i Ekerö kommun. Jordlagren i området utgörs i huvudsak av lera ovanpå berg enligt SGUs jordartskarta.</p> <p>I programhandlingen redovisas bakgrund och förutsättningar för planläggningen. Efter programskedet påbörjas arbetet med att ta fram separata förslag till detaljplaner. Det listas viktiga delar att ta upp i det fortsatta planarbetet, där en av punkterna är Geoteknik, vilket SGI instämmer i. Planhandlingen saknar dock en beskrivning av de geotekniska förutsättningarna. Redan i programmet bör en översiktlig bild ges som sedan kan utvecklas och utredas i tillräcklig omfattning i detaljplanehandlingen.</p> <p>I programhandlingens behovsbedömning finns en kort kommentar om markförhållandena samt hänvisas till ett GIS-skikt ras- och skredrisk som anges redovisa viss risk för skred inom områden där marken är av lera. SGI kan inte ta ställning till uppgifterna då GIS-</p>	<p>Geotekniskutredning kommer att utföras inför nästa planskede. Planhandlingar kommer att bearbetas utifrån detta underlag.</p>

skiktet och bakgrunden till det inte redovisas.

SGI vill påtala att som underlag för en detaljplan ska en geoteknisk utredning, baserad på (nya och/eller befintliga) geotekniska fält- och laboratorieundersökningar och/eller en geoteknisk besiktning/kartering, utföras av en geoteknisk sakkunnig.

Omfattningen av utredningar och besiktningar/karteringar beror på de geotekniska förutsättningarna och planändamålet. Geotekniska aspekter såsom säkerhetsfrågor avseende skred, ras inklusive blocknedfall och erosion ska bedömas, men även aspekter avseende sättningar, grundläggning, hantering av grundvatten och ytvatten etc. bör belysas. SGI rekommenderar att geoteknisk utredning utförs i de kommande detaljplaneskedena för att klarlägga de geotekniska förutsättningarna för respektive planändamål. Geoteknisk utredning avseende stabilitetsförhållandena måste klarläggas med lägst detaljerad utredningsnivå enligt IEG Rapport 4:2010 alternativt IEG Rapport 6:2008 rev 1.

Programhandlingen bör kompletteras med ställningstagande till och identifiering av behov av klimatanpassningsåtgärder med avseende på geotekniska säkerhetsfrågor. Det kan gälla åtgärder för att motverka stigande havs-/vattennivåer, översvämning, ras, skred eller erosion i ett klimatförändringsperspektiv.

Sammanfattningsvis ser SGI från geoteknisk säkerhetssynvinkel att planläggning är möjlig förutsatt att de geotekniska förutsättningarna avseende stabilitet klarläggs i det fortsatta planarbetet. Krävs det åtgärder eller restriktioner ska dessa på ett planteknisk godtagbart sätt säkerställas i planen.

<p>Byggnadsnämnden</p> <p>Kontoret ser mycket positivt på en komplettering med bebyggelse i Stenhamra och en upprustning och ett tydliggörande av centrumdelarna, med en väl utformad torgmiljö.</p> <p>Kontoret anser att det gestaltningsprogram som ska tas fram är av största vikt och bör även, förutom byggnader och allmänna platser utformning i stort, innehålla detaljförslag för exempelvis markbeläggning, vegetation, parksoffor och armatur.</p> <p>Stadsarkitektkontoret bedömer att programmet för Stenhamra centrum möjliggör en förbättrad trafikmiljö i tätortens centrala delar. Kontoret ser positivt på förslaget att komplettera befintligt vägnät eftersom ett mer gent stråk förväntas skapa nya trafikrörelser, vilket i sin tur innebär minskad belastning i korsningen.</p> <p>Stenhamravägen/Uppgårdsvägen/Solbackavägen, som idag är den mest trafikerade korsningen i tätorten. Kontoret anser att det är av stor betydelse att en tydlig och trafiksäker lösning kommer till stånd och konstaterar att en vidare utredning av korsningens utformning är ytterst nödvändig.</p>	<p>Noteras</p> <p>Gestaltningsprogram tas fram för programområdet i samband med att samrådshandling arbetas fram.</p> <p>Noteras</p> <p>Noteras</p>
<p>Kultur och fritidsnämnden</p> <p><i>Plats för Kulturella och fysiska aktiviteter</i> Utgångspunkten för en samordnad utveckling av lokalsamhällen är att använda kulturella resurser. Det gäller att förpacka en lokal kultur så det blir intressant för medborgare, investerare, butiksägare och besökare och visa hur de kulturella resurserna kan användas på ett kreativt sätt.</p> <p>En del i detta är en bas där flera olika aktiviteter kan mötas. Kommunens roll är bl a att bygga broar mellan intressenter, skapa ramverk och förutsättningar för igångsättning och drift. Att få ett mer samlat utbud under ett eller flera tak och skapa förutsättningar så att kända och nya arrangörer kan bedriva verksamheten ihop med medborgare och kommun är ett önskemål.</p> <p>Aktiviteter och mötesplatsen ska inte bara väcka nyfikenhet och engagemang utan också höja kommunens image och profil. Attraktionskraften som mötesplatsen skapar ska, förutom att stärka självbilden och identiteten hos kommunens ungdomar, utveckla kommunens profil och varumärke.</p> <p>Behovet av ny fritidsgård har nämnden flaggat för ett antal år. I nuvarande fritidsgård ryms för närvarande även både kulturskola och skolans fritidsklubb. Den del av Stenhamraskolan där Barnens bibliotek är inrymt har också stora brister.</p> <p>Den multibyggning som föreslås vid nuvarande Barnens bibliotek är en förutsättning för att kommunen ska kunna erbjuda samling, bildning och kreativa verksamheter gentemot barn och ungdomar och gentemot Stenhamrabor i gemen och därmed ge förutsättningar i form av ett aktivt föreningsliv och kommunala verksamheter. Ett samnyttjande med Stenhamraskolans fortsatta behov känns också</p>	<p>Synpunkterna beaktas</p>

nödvändigt för optimal nyttjande av lokalerna. Förutom centrala samlingslokaler bör det även planeras för sådana lokaler i de nya bostäderna.

Nya anläggningar för spontan fysisk aktivitet skall ses ur ett helhetsperspektiv och attrahera flera målgrupper för vardagsmotion, friluftsliv, lek och äventyr. Genom att placera dessa offentliga ytor bostadsnära skapas förutsättningar för mötesplatser över gränser oberoende av ålder, kön och grupptillhörighet. Dessa anläggningar har förutsättning att bli närområdets dynamiska centrum där människor samlas för gemensamma aktiviteter. Gränserna mellan vad som är lekpark, aktivitetsyta och spontanidrott är inte fasta. Därför är det viktigt att områden för aktivitet får tillräckliga ytor så att det finns en flexibilitet i hur dessa kan utformas.

För skolparken gäller att aktiviteter med streetinslag som klättring, skate och parkour och mötesplatser där man kan välja att vara aktör eller åskådare (on stage/off stage) är viktiga. En större betongpark för skate mm bör anläggas centralt. En del av utvecklingen av ovanstående parkområden är även behov av en konstgräsyta i form av 7-mannaplan.

Parkerna knyts samman med cykel- och vandringsstigar där även parkernas olika aktiviteter förstärks. Andra delar som knyts till dessa aktivitetsytor är badplatsen och motionsspåren i Uppgårdssområdet.

Utgå från historien

Programmet tar upp det historiska skeende från att Stenharma stenbrott varit mittpunkten i samhället till det nuvarande centrum vid Solbackavägen som är platsen för den gamla radbyn Stockby. I det fortsatta arbetet med gestaltungsprogrammet blir det viktigt att utgå från det historiska arvet med stenhuggarsamhället.

Sammanfattningsvis

Med hänsyn tagen till ovanstående anser kultur- och fritidsnämnden att programmet kan ligga till grund för den fortsatta planeringen av Stenhamra centrum.

Miljönämnden**Trafikbuller**

Med ökad bebyggelse, utvidgat centrum m.m. finns risk att bullerstörningar från vägtrafiken ökar inom programområdet. Av behovsbedömningen framgår att s.k. avstegsfall för vägtrafikbuller eventuellt kan behöva tillämpas, d v s det kan vara svårt att klara riktvärdet 55 dBA vid fasad för bostäder. Hastigheten inom centrala Stenhamra kommer dock sannolikt att vara låg (30 km/h), vilket innebär att bebyggelse kan lokaliseras nära vägen utan att riktvärden överskrids. Kontoret anser det viktigt att man tidigt i planprocessen jobbar med bullerfrågorna, både vad gäller lokalisering och utformning bostäder och trafiklösningar. Hur man åstadkommer bra boenden ur bullersynpunkt studeras lämpligen i kommande respektive detaljplan.

Påverkan på Mälaren

Dagvatten från programområdet leds f.n. utan rening vidare till via ledningar och öppna diken mot Mälaren. Kontoret ser det särskilt angeläget att jobba med dagvattenfrågan då förtätning av Stenhamra innebär att mängden förorenat dagvatten kommer att öka.

Recipienten Långtarmen är känslig och enligt VISS

(vatteninformationssystem utvecklat av vattenmyndigheterna m fl) är den ekologiska och kemiska statusen måttlig. Vid en förtätning av Stenhamra bör det finnas goda förutsättningar att även rena det dagvatten som idag släpps ut orenat mot Mälaren.

Utgångspunkten för det fortsatta arbetet med dagvattenfrågan bör vara att totalt sett minska utsläppen av föroreningar från området.

Närvarme

En utökning av närvärmenätet kommer sannolikt att kräva att en ny närvärmepanna lokaliseras inom området. Tillräckligt skyddsavstånd till bostäder måste beaktas både vad gäller avstånd till befintlig pelletspanna och planerad närvärmeanläggning.

Kraftledning

En 70 kV kraftledning passerar programområdet östra del. Kraftledningen passerar nära planerade bostäder och ett område som planeras för lek- och aktivitet, den s.k. "Skolparken". Ett flertal befintliga bostäder precis utanför programområdet ligger också nära kraftledningen (20-23 m). Enligt programmet avses inte någon ny bebyggelse lokaliseras närmare kraftledningen än 20 meter, vilket torde innebära att magnetfältet 0,4 µT inte överskrids vid planerade bostäder.

Vattenfall har dock planer att bygga en ny 130 kV ledning på Färingsö (ärende f n på samråd) som ska ansluta vid Älvnäs. Enligt ett av utredningsalternativen ska 70 kV ledningen genom Stenhamra ersättas med en ny 130 kV ledning.

Även om risken är liten att magnetfältet överstiger 0,4 µT så kan även enbart åsynen av en kraftledning i närheten av en bostad upplevas så störande att det kan orsaka både fysisk och psykisk ohälsa, särskilt när den passerar intill en tätort med många boende och områden för lek och rekreation. Kontoret ser det därför som önskvärt att i det fortsatta planarbetet undersöka möjligheten att ledningen omlokaliseras eller grävs ner inom de centrala delarna av Stenhamra.

Trafikbullerfrågan studeras närmare i Trafik- och bullerutredning som utförs inför samrådsskedet.

Se kommentar till länsstyrelsen.

Utökning av befintlig närvärmecentral är inte aktuell (Se yttrandet från Ekerö Bostäder). Lämpligt avstånd till befintlig pelletspanna utreds till nästa planskede. Utredning finns om ev anslutning av fler fastigheter men då krävs sannolikt en ny central i annat läge.

Område för långvarig vistelse planeras inte närmare kraftledningen än 20 meter.

<p>Socialnämnden</p> <p>Socialnämnden medverkar i samhällsplaneringen utifrån erfarenheter och kunskap om kommunens sociala förhållanden, för att på så vis bidra till goda samhälls- och livsmiljöer för kommunens invånare.</p> <p>Socialnämnden anser det viktigt att programförslaget till stor del utgår från social hållbarhet i planeringen av bl.a. bostadsområden och offentliga miljöer. Utifrån Socialnämndens kunskaper och erfarenheter om kommunens sociala förhållanden anses bostadsfrågan som mycket central eftersom stödinsatser till enskilda personer enklare kan anpassas om den enskilde har boende. Socialtjänstens behov av bostäder bör beaktas i den fortsatta planeringen och lägenheter som varierar i storlek och upplåtelseform välkomnas därför.</p> <p>Socialnämnden ser positivt på förslagen för att skapa en mer levande centrummiljö. Aktuellt planområdet ligger i nära anslutning till det nya särskilda boendet för äldre och utvecklingen av servicefunktioner och verksamheter i närheten skapar även bra förutsättningar för fortsatt planering av seniorbostäder i området.</p> <p>Förslaget om att utveckla ett multihus för aktiviteter och samhällsfunktioner möjliggör ytterligare till ett socialt hållbart centrum där människor med olika bakgrund och åldrar kan mötas.</p>	<p>Noteras</p>
<p>Tekniska nämnden</p> <p>Stadsarkitektkontoret har tagit fram ett program för Stenhamra centrum. I programmet föreslås hur Stenhamra ska kunna utvecklas de kommande åren.</p> <p>Det är positivt att det planeras för en bättre utformning på korsningen Stenhamravägen-Uppgårdsvägen-Solbackavägen. För att förbättra de allmänna platserna, såväl väg som naturyta, kommer det krävas stora investeringar såväl i vägnätet som andra allmänna platser så som parker etc.</p> <p>Kommunen har nyligen övertagit skötselansvaret för Borgenparken, som är lokaliserad söder om planområdet. I ett led att förbättra de allmänna platserna i Stenhamra, planeras även för framtida investeringar. Ett alternativ har varit det som i programmet föreslås som eventuell ny lokalisering för förskola i södra planområdet. Det är därför bra ifall det så snart som möjligt blir klarlagt vilken lokalisering som kommer bli aktuell, för att inte kommunen ska investera pengar i en anläggning som kommer att behöva flyttas inom några år.</p> <p>Det är positivt att det kommer läggas stor fokus på gestaltning i det framtida planarbetet, både vad gäller arkitektur på byggnader samt utformningen av allmänna platser. Det är viktigt att det blir en trivsam plats som uppmuntrar till att besöka Stenhamra och att de allmänna platserna går att utnyttja.</p>	<p>Instämmer</p> <p>Noteras</p> <p>Kommunen är huvudman för en större del av allmän platsmark i planområdet. Därför är det positivt att Tekniska nämnden uttrycker en ambition för bättre utemiljö i Stenhamra.</p>

<p>Fastighetsägare, boende</p>	
<p>Ekerö Bostäder</p> <p><i>Allmänt</i> AB Ekerö Bostäder välkomnar att arbetet med en ny detaljplan för Stenhamra centrum genomförs och att kommunen prioriterar att denna detaljplan tas fram. En utveckling av Stenhamra är i vårt tycke viktigt. Det är också angeläget att skapa möjligheter att bygga fler bostäder då bristen på bostäder är stor.</p> <p>Vi tycker att det ska tydliggöras i programmet att det i Stenhamra, på Ekerö och i hela Stockholmsregionen föreligger ett stort behov av fler bostäder, och att Stenhamra centrum är en naturlig plats att bygga bostäder. Vi anser inte att texten under rubriken Bakgrund visar detta, där beskrivs mer att Ekerö står inför utmaningar avseende infrastruktur, att det föreligger behov av skollokaler samt möjligheten att skapa en torgyta. När man nu upprättar en ny detaljplan för Stenhamra centrum tycker AB Ekerö Bostäder att vikten av att skapa betydligt fler bostäder bör ges en större och mer central plats i syftet med detaljplanen.</p> <p><i>Arkitektur</i> Programmet redovisar att man vill hålla en hög arkitektonisk kvalitet, och att man vill styra detta genom att ta fram ett detaljerat gestaltungsprogram. Från AB Ekerö Bostäders sida vill vi påpeka att ett sådant program kan vara kostnadsdrivande.</p> <p><i>Handel</i> Programmet redovisar en hög ambition kring att skapa möjligheter till handel i ett nytt centrum. Vi anser dock att det måste finnas en möjlighet att nyttja lokaler för handel på flera olika vis. Det finns redan en etablerad livsmedelsbutik, och det är inte särskilt troligt att ytterligare butiker kommer ha lätt att etablera sig. Att finansiera en nybyggnadshyra för nya butiker, verksamhetslokaler eller restauranger i Stenhamra synes svårt, varför en viss försiktighet i detaljplanen bör beaktas. Att stå med en detaljplan som begränsar möjligheterna kan leda till tomma lokaler, vilket inte är en bra lösning.</p> <p>På sidan 15 finns en indelning i tre detaljplaner. För område 1 anges att tillkommande flerbostadshus ska ha verksamhetslokaler i bottenvåning. Detta bör förtydligas. För den av AB Ekerö Bostäder ägda tomten Stockby 2:170 kan detta vara rimligt i de delar som vänder sig mot gatu- och centrummiljö med beaktande av hur dessa kan nyttjas, se resonemang ovan. I bottenvåning mot gatumiljö är det rimligt med handel eller verksamhetslokaler, men inte om det skulle bli hus i en gårdsmiljö. För den av AB Ekerö Bostäder ägda tomten Stockby 3:35 anser vi att den ska bebyggas med bostäder, även i bottenvåningen, att ställa krav på handels- eller verksamhetslokaler som krav för denna fastighet är orimligt.</p> <p><i>Situationsplan</i> På situationsplan, sidan 16, har vi svårt att förstå och tolka inritade huskroppar. En huskropp ser ut att vara inritad i huvudsak efter AB Ekerö Bostäders ansökan om planbesked. Däremot är en huskropp intryckt mot en befintlig i en något märklig form och en huskropp</p>	<p>Förslaget tas vidare till samrådsskedet.</p> <p>Gestaltungsprogram ska alltid upprättas vid detaljplanering i enlighet med Ekerö kommuns gestaltungsprogram. God gestaltning behöver dock inte innebära högre byggkostnader. Stadsarkitektkontoret instämmer med EB om att lokaler på Stockby 2:170 föreslås mot gatumiljön (ej mot innergårdar). För Stockby 3:35 anser stadsarkitektkontoret att fortsatt markanvändningen som bostadsändamål är lämplig. Placering, volymer, entréer och fasad kan komma att styras av detaljplanen för att uppnå en helhetssyn och god gestaltning.</p> <p>Situationsplanen visar en möjlig utveckling av bostäder, verksamheter och gatunätverk inom Stenhamra centrum. Stadsarkitektkontoret kommer</p>

är inritad intill nuvarande biobränsleanläggning, vilket vi ser som svårigenomförbart. Här avviker programmet från det förslag som AB Ekerö Bostäder lämnat in, och vi kan inte riktigt tolka hur detta är tänkt.

Bostäder

Vi finner det positivt att förslaget innehåller möjligheter att bygga 150-200 bostäder i etapp 1 och 3. Vi finner det dock angeläget att skapa möjligheter till ännu fler bostäder inom dessa etapper, och även inom etapp 2, då behovet av bostäder är mycket stort. Att skapa ett levande centrum i Stenhamra och att möta den stora efterfrågan på bostäder som föreligger kräver enligt vår mening en ytterligare utökning av bostäder. Möjligheterna att skapa fler bostäder finns i områdets östra och södra delar.

Hushöjder

Vi ser det som positivt att förslaget föreskriver hus i 3½ samt 4½ våningar kring ett nytt centrum. Dels för att manifesteras en tydlig centrumbildning som behövs i Stenhamra och dels för att kunna motivera de investeringar som erfordras. Dock kan det tyckas att man på samma sida (i Programförslaget) som detta beskrivs också borde exemplifiera det med bilder på den typen av bebyggelse, nu har man exemplifierat med 2-2½-våningshus.

Tekniska system

I programmet skrivs det om uppvärmning. Det talas om ett "befintligt närvärmenät" och att närliggande fastigheter skulle kunna anslutas till det. Vilket "befintligt närvärmenät" avses? Om det avser AB Ekerö Bostäders biobränsleanläggning, bör denna text revideras. Den pelletsplan-anläggningen kommer framgent sannolikt enbart kunna förse byggnader på Stockby 3:35, Stockby 2:170 och eventuellt även fortsättningsvis skolorna med värme. Att ansluta fler fastigheter till den är med stor sannolikhet inte möjligt. En utbyggnation av den biobränsleanläggningen synes oklokt med avseende på placeringen intill bostäder.

Vi anser att det inte bör anges i en detaljplan att tillkommande fastigheter skall utformas med vattenburna värmesystem. Hur värme distribueras i nybyggda hus kan med nya tekniker förändras, vilket innebär att man inte bör detalj styra denna typ av lösningar.

att ha möte med Ekerö bostäders gällande planbestämmelser på deras fastigheter inför samrådsskedet.

Stadsarkitektkontoret kan inte i detta tidiga skede yttra sig över exakta antal tillkommande bostäder inom området. Ytterligare bostäder skulle kunna planeras i ett senare skede på Uppgård.

I gestaltningsprogrammet som bearbetas vid samrådsskede kommer stadsarkitektkontoret att ha med inspiration på tre- och fyrvåningshus samt profiler.

Val av värmeförsörjning får inte styras genom detaljplan (enligt PBL).

Stockby 4:92 (Anna Houghton – Strandvägen 4)

Som boende på Strandvägen 4, det första huset på gatan, blir jag i allra högsta grad påverkad av kommunens planer för Stenhamra centrum. Enligt aktuell detaljplan kommer ett 3-4 våningshus att byggas vid min tomtgräns. På andra sidan gatan, där pizzerian och frisören ligger nu planeras också ett flervåningshus. Alltså skulle jag få två flervåningshus i en radie om ca 100 meter. Denna plan motsätter jag mig naturligtvis emot. Detta kommer att påverka min boendemiljö mycket negativt, dels under byggperioden, med buller och utökad byggtrafik och kommer sedan att med allra största säkerhet att sänka värdet på mitt hus.

Enligt planen finns inga parkeringsplatser planerade för det nya centrumet, var ska alla parkera?

Den enda information jag har fått om dessa byggplaner är via

Stadsarkitektkontorets kommentar:

Det har funnits *långsiktiga planer* för Stenhamra centrum med ombyggnation och förtätning med bostäder som huvudriktlinjer (se Öp 2005). Detta handlar om ett *stort allmänt intresse*. Mot bakgrund av befintligt behov samt bra tillgänglighet till samhällsservice är programområdet en självklar plats för utveckling av bostäder, särskilt boende för äldre, nya förskola och kulturlokaler m.m. Ytterligare kommentar

lokaltidningen och på "öppet hus" den 18 februari. Mycket märkligt tycker jag eftersom ett av husen enligt era planer kommer att ligga granne med mig. I ert program för Stenhamra centrum står att ett möte för berörda fastighetsägare kommer att hållas i Kommunhuset. När blir det??

återfinns sist i detta dokument.

Gällande parkeringsplatser inom allmän platsmark avser stadsarkitektkontoret att följa resultaten av trafikutredningen (branschstandard) inför samrådsskedet. Programmet förtydligas med att parkeringsutredning ska ingå i trafikutredningen.

Stadsarkitektkontoret hade öppet hus i Barnens eget bibliotek i Stenhamra den 18 februari. Information om programsamråd finns på kommunens hemsida och remissbrev skickades till samtliga sakägare (enl. fastighetsförteckning). Programsamråd och tillhörande öppet hus annonserades även på Dagens nyheter den 19 januari.

Stockby 4:92 angränsar till programområdet och ses som sakägare och ska enligt fastighetsförteckningen fått information hemskickad.

Jannike Edlund, Blåbacksvägen 93

Det vore önskvärt att kommande bebyggelse i Stenhamra centrum är inspirerad av den ursprungliga bebyggelsen, dvs gärna träfasad i rött, gult eller vitt, brutet tak, eller som t ex "gamla Konsum" på Vallviksvägen, så att den gamla lantliga prägelns finns kvar men i ny bebyggelse.

Eller som villorna som finns kvar från 1700-1800-början av 1900-talet, t ex "nedergården" som ligger precis intill den mark där gamla Esso-macken låg, eller de som ligger utmed Vallviksvägen mot stenbrottet. Det skapar sådan trivsel bland boende och besökare när fasaderna är vackra och tilltalande att se.

När nu äntligen Stenhamra "centrum" skall "göras iordning" (det "dog" då Esso-macken, Ica och butikerna i köpmanhuset försvann) skulle vi boende önska att ni tog inspiration av gamla Stenhuggarbyn och byggnaderna där, och den övriga gamla bebyggelse som finns kvar sedan 1800- och början av 1900-talet.

Det skulle smälta fint in i landskapsbilden, samtidigt som det skulle få plats med många lägenheter och de vackra byggnaderna skulle skapa trivsel och förhöja den lantliga atmosfär som finns kvar här! Vi är rädda om den! Det är ett villasamhälle, vi vill inte ha "betongklumpar" och tråkiga höghus som skapar tristess och vantrivsel!

Stadsarkitektkontorets kommentar:

Noteras

Var rädd om den fina miljö och landskap som finns runtomkring, och låt Stenhamra åter få blomma!

Britt-Marie Moberg – Lupingränd 5b

1. Jag bor i ett villasamhälle och vill inte bo i en småstad. Det är därför jag och alla andra har valt att bo i Stenhamra. Vill vi bo i en småstad kan vi flytta till Ekerö Centrum eller någon utav förorterna till Stockholm.
2. I ert program över Stenhamra skrivs det väldigt ofta om hur stadsbilden ska bli. Vilken stadsbild? Stenhamra är ett villasamhälle och ingen stad.
3. Torgytan utanför Konsum är den torgyta som behövs. Där träffas alla och har en trevlig pratstund med alla man känner, för förr eller senare behöver alla handla mat.
4. Parkeringsytorna får inte bli mindre, snarare behöver de öka eftersom många använder ytorna som finns idag till infartsparkering då de kommer uppifrån ön dit det inte går några bussar på kvällarna. De parkerar i Stenhamra och när de kommer hem så handlar de innan de åter vidare hem med bilen.
5. Att göra en bilväg förbi skolan är idiotiskt eftersom det skapar en stor risk för barnen. Det spelar ingen roll om ni sätter 30 skylt där för det är fortfarande en risk för barnen.
6. Husen vid macken och gamla ICA får inte vara högre än 2 våningar för det skulle inte se klokt ut. Det är samhällets högsta punkt och då skulle det se ut som höghus om det blir över 2 våningar.
7. Lugnet finns redan i samhället sedan gymmet kom till gamla ICA. Får de inga nya lokaler som är lika billiga som idag så flyttar de och buset kommer ut på byn igen.
8. När det gäller utbyggnad av affärer i Stenhamra så kan ni undersöka hur många som har hyrt "Östlundskans hus" och fått flytta verksamheten för att det inte finns någon lönsamhet. Det enda som funkar är frisörsalongen som har funnits sedan huset byggdes och pizzerian som har funnits där nästan lika länge. "Östlundskans hus" vet jag inte vad den heter egentligen men det var hon som byggde och ägde huset från början och jag vet inte om hon fortfarande äger det. Det ligger som första hus på vänster sida på Strandvägen i korsningen.
9. Skippa huset som ni vill ha på nuvarande parkeringsplats vid Konsum men bygg gärna ut den tänkta parkeringen bakom konsum då parkeringen utanför Ica och gamla macken försvinner.
10. Det är helt ok att göra om T-korsningen till 4-vägskorsning med avtagsväg till Vallviksvägen, men var har ni tänkt göra utav Gubben och Gumman? Den statyn får ni inte dumpa.

Stadsarkitektkontorets kommentar:

Se kommentar ovan angående täthet i Stenhamra centrum. Stadsbild är ett begrepp som betecknar den urbana motsvarigheten till landskap beskrivning (dvs. även villasamhället har en stadsbild).

Infartsparkering finns idag i Svanhagen där samlas alla bussar på Färingsö. Angående vanliga besöksparkering se tidigare kommentar

Omfattande erfarenhet visar att, med rätt gestaltning, blandad trafik är önskevärt och en trygghetsfaktor i stadsplanering. Naturligtvis utformad för låga hastigheter. Se Jan Gehl och "Trafik för en attraktiv stad" för inspiration.

Det finns ett stort behov av bostäder i länet och kommunen. Stadsarkitektkontoret har vid planering ett ansvar att vara aktsam med marken som resurs. Att bygga tätare och lite högre i centrumlägen i tätorterna för att minimera behovet att ta jordbruks- eller skogsmark i anspråk. Vid gestaltning tas hänsyn till att byggnaderna ska uppfattas lägre genom t ex vindsvåning.

I kommande detaljplan (som omfattar fastigheten Stockby 2:170) kommer det finnas möjlighet till verksamhetslokaler och handel på bottenvåningen. Hyrorna bestäms av fastighetsägaren (Ekerö bostäder). Se tidigare kommentar om parkering

Gubben och Gumman kommer inte att dumpas. De kan eventuellt omplaceras i

<p>11. Angående cykel och gångstråk så föreslår jag er att rusta upp befintlig gångväg mellan centrum och pensionärlägenheterna vid korsningen Gnejsvägen och Vallviksvägen. Det syns inte längre att den har existerat utom vid ett ställe som är så dåligt dränerat så att allt vatten ligger kvar där. Det är vid träsoffan där det tidigare stod en pil. (träd).</p> <p>12. Det vore också bra om det kom en förlängning av cykel och gångväg från 4-vägs-korsningen mot Sundby och tillbaka mot Skå kyrka så att de som vill cykla runt kan göra det.</p> <p>13. Angående planerna för gamla dagis och fritidsgårdsområdet så tycker jag att det ska fortsätta att fungera som det. Det är ok om ni bygger nya lokaler då de gamla inte är ok men det gör också att skola, dagis och fritidsgård hänger ihop på ett bra sätt. Utan några bilvägar utanför som barnen måste korsa för att komma dit.</p> <p>14. Område 2 till vänster om Stenhamravägen kan i etapp 3 eller senare bli 2 våningshus. Dvs. nedanför Fågelvägen.</p> <p>15. Det som skulle kunna läggas i affärerna under bostäderna är sjukvård och tandläkare samt nuvarande gym och pizzeria, något kommersiellt förutom gymmet och pizzerian finns det inte underlag för. De flesta kommer fortfarande att jobba i stan och handlar allt utom mat i stan för där finns det större utbud.</p> <p>16. Jag vill inte heller att ni tar bort några grönområden för där är det många som åker längdskidor på vintern eller bara är. Det är skönt med öppna ytor och ska inte förtätas.</p> <p>17. Gör inte om Borgenparken. Den är bra som den är. Däremot kan ni ta bort järnräcket som är till för att hålla borta bilar för det järnräcket är livsfarligt. Det vore också bra om ni kan göra några parkeringsplatser nedanför fotbollsplanen så att de som vill kan parkera där så slipper de stå på Skogsvägen.</p> <p>18. Ytterligare ett förslag som inte finns med i era centrumplaner är att bygga ut längs vad ni kallar för Solbackavägen, jag kallar det för Sundbyvägen eftersom den går till Sundby och vidare längre uppåt ön. Där var det planer för väldigt länge sedan att det skulle ske en utbyggnad och det enda som hände var att vi fick en 50-skyld på rakan innan Solbacka.</p> <p>19. Angående bedömningsgrunder som berörs: Finns det risk att projektet påverkar stadsbilden? Vad menas med det? Det finns ingen stadsbild och ska inte heller finnas. Finns det risk att projektet innebär att trafikproblem skapas eller äventyras trafiksäkerheten? Självklart blir det problem om ni drar en lokalgata från Stenhamravägen tätt förbi skola. Många kommer att gena den vägen, även de som inte ska hämta ungar. Finns risk att projektet innebär ökning av fordonstrafik? Självklart är det så. Ni ska ju bygga flervåningshus och lägga en lokalgata utanför skolan. På samtliga bakgrunder som berörs ovan har ni svarat nej trots</p>	<p>centrumet. någonstans där de "träffar" flera människor.</p> <p>Sträckan som ni anger tillhör en vägsamfallighet som förvaltas av Stockby vägförening. Kontakta gärna förening!</p> <p>Denna sträcka är inte prioriterad för utbyggnad av geväg. Ekerö kommuns gång- och cykelvägsplan finns att hämta på nätet.</p> <p>Placering av förskola och fritidsgård bearbetas till nästa planskede</p> <p>Exakt användning preciseras inte i detaljplanen utan lokaler kommer att betecknas med t ex HK på plankartan (handel och kontor).</p> <p>Grönområden utmed kraftledningen berörs inte av några byggnationer.</p> <p>Gällande utrustningar och underhåll av parker kontakta gärna utemiljösamordnaren på Teknik- och exploateringskontoret. Borgerparken omfattas inte av någon pågående detaljplanearbete.</p> <p>Se bilden på sidan 14 planbeskrivningen som visar stadsbyggnadsstrukturen i ett större sammanhang. Utvecklingen sker naturligtvis från centrum och utåt. När efterfrågan på exploatering längst Sundbyvägen blir aktuell kan stadsarkitektkontoret tyvärr inte förutspå. Däremot med nu aktuella satsningar kommer en positiv signal ges till omvärden att Stenhamra är en attraktiv plats att bygga och bo på!</p>
--	--

<p>att det borde vara ja. Hur kommer det sig?</p> <p>20. Något annat jag undrar över är era planer på utbyggnaden av Sjöhall. Hur har ni tänkt att det ska kunna genomföras? Har ni varit på plats på småvägarna tillsammans med en långtradarchaufför och kollat med hen om det är möjligt att genomföra transporter till Sjöhall landvägen? Jag tvivlar på det. Halva sträckan går på gammal sjöbotten och husen som är byggda utefter befintliga vägar tror jag inte är pålade. De kommer att gunga bra mycket om det går tunga fordon utanför. Enda sättet att få dit material är att ta det sjövägen och då blir det för dyrt. Samtidigt så talas det väldigt mycket i er broschyr om närkontakt med vattnet och ska ni bygga i Sjöhall så försvinner den möjligheten. Hur går det ihop?</p> <p>Men som vanligt kommer ni troligen att köra över oss som bor här eftersom ni har fått för er att vi längtar efter att få bo i en småstad vilket inte är sant.</p> <p>Vi vet ju av erfarenhet hur det blev med bussgaraget. Det placerades på en plats där de inte kan utöka för att politikerna är väldigt inriktade på Ekerö ö och skiter i Färingsö. Hade bussgaraget lagts på Wallenbergs åkrar så hade det varit möjligt att utöka i framtiden, för det behöver de göra med tanke på vad som ska byggas och ingen ska få ha bil i framtiden för det byggs inga parkeringar eller garage.</p>	<p>I större detaljplaner finns det alltid flera miljöfrågor som riskerar utgöra <u>betydande</u> miljöpåverkan. Detta innebär inte nödvändigtvis att planen medför en överskridning av gällande riktlinjer (vilket kräver miljökonsekvensbeskrivning). Se behovsbedömningen samt länsstyrelsens yttrande för mer information.</p> <p>Frågan behandlas inte då den inte berör aktuella planprogrammet. För geoteknik och genomförande se planhandlingarna för Sjöhall.</p> <p>Kontoret informerar att MMÖD avslog (den 25 maj 2016) överklagandet för Enlunda bussdepån.</p>
<p>Marianne Smedin, Hampusvägen 5</p> <p>Det är fruktansvärt att man vill förfula miljön med att bygga fyravåningshus i ett villaområde där de högsta hyreshusen är två våningar. Det känns inte speciellt genomtänkt för placeringarna av hyreshusen och de boendes synpunkter tas inte tillvara.</p> <p>Planerna är att minska parkeringarna som istället skulle behöva utökas som infartsparkering. Det betyder att fler kommer åka bil istället för kommunalt.</p> <p>Jag är medveten om att det kommer byggas i Stenhamra centrum men inte fyravåningshus.</p> <p>Varför lyssnar man inte på de boendes åsikter och att det ska vara funktionellt och att vi får behålla den fina miljön och bykänslan som alla önskar.</p>	<p>Stadsarkitektkontorets kommentar:</p> <p>Se kommentarer ovan. Husplaceringar bestäms inte i programskedet utan kommer att preciseras i kommande process.</p> <p>En yta för parkering, som är ca dubbelt så stor som COOP nuvarande parkering, redovisas i programmet.</p> <p>Att utveckla bostäder i centrumläge skapar bättre underlag för god kollektivtrafik.</p>
<p>Marion Wohlfeil, Strandvägen 3</p> <p>Jag och flera med mig har varit på Barnens Bibliotek i Stenhamra för</p>	<p>Stadsarkitektkontorets kommentar:</p>

<p>att titta på era planer för kommande eventuell byggnation. Vi saknar alla en ordentlig planritning med dem tänkta husen. Det finns en fjuttig lite plan på ca 5X5 cm bland texterna. Utanför Coop sitter en stor och ej på biblioteket som sagt och det är inte för mycket begärt tycker vi att det finns en ordentlig ritning hur det är tänkt. Det handlar ju trots all om vår närmiljö!</p> <p>Tacksam om ni ser till att det kommer en planritning till Biblioteket. Återkommer senare med en skrivelse om ert förslag.</p>	<p>Detaljerade illustrationer kommer i senare skede av planprocessen.</p>
<p>Daniel Åhlander och Paula Dunker Nygård - Vallviksvägen 115</p> <p>Till en början vill vi säga att vi är positiva till att förändra delar av Stenhamra centrum, som idag är grått och livlöst. Det finns dock en del saker som är motstridiga enligt det programförslag som skickats ut.</p> <p>Dels gäller det er medborgardialog som hölls 2008 där det framkom att flertalet hellre ville stärka känslan av by än småstad. Likväl planerar ni för bebyggelse med 3 ½ våningar och t.o.m. 4 ½ våningar?</p> <p>Det finns inte någon byggnad i hela Stenhamra som har den höjden och är knappast något som boende i Stenhamra tycker förskönar stadsbilden eller stärker känslan av en liten by. Merparten av orten består idag av byggnader som är enplans- och tvåplanshus d.v.s. som är hälften så höga. Vi som bor här ute vill ha en känsla av landet, inte att mötas att höga bostadshus där det känns som att komma till en förort var som helst. Det kommer bli en avflyttning där de som bor här kommer väljer att bo någonstans där dessa nuvarande kriterier uppfylls istället.</p> <p>En annan fråga är parkeringen. Var har ni tänkt att vi som bor i Stenhamra ska parkera runt omkring centrum? De flesta arbetar i stan och använder bilen som transportmedel dagligen. Att tro att folk promenerar till centrum gäller de som bor ett stenkast från centrum, men merparten gör det inte.</p> <p>Förslaget verkar i vissa delar inte helt genomtänkta utan präglas mest av att på ett så billigt sett som möjligt förtäta och bygga så mkt bostäder som möjligt. Vi och många grannar med oss är som sagt positiva till att förändra stadsbilden, men detta förslag i sin nuvarande form behöver modifieras för att stärka det som är positivt med förändringen.</p>	<p>Stadsarkitektkontorets kommentar:</p> <p>Stadsarkitektkontoret tar alltid in medborgarnas synpunkter och önskemål så långt som möjligt. Samtidigt ansvarar kommunen för långsiktiga och allmänna intressen, såsom behoven hos framtida invånare.</p> <p>Utvecklingsplaner kan väcka negativa känslor t.ex. anläggningar som behövs för samhällsservice och industri eller förtätning i centrala lägen eller nybyggnad av flerbostadshus (när det är mer en två våningar).</p> <p>Stadsarkitektkontoret gör alltid en avvägning i enskilda fall när intressekonflikter uppstår. Ska gröna områden i anspråk tas för gles villabebyggelse eller en tätare och högre byggnation, vilken passar där det finns bra service och kollektivtrafik? Ska det byggas bara för folk i 35-65 ålders som har bil och bra ekonomi för att kunna bo stort och avskilt? Ska samhället bereda plats till studenter, pensionärer, föräldrar med mindre bra ekonomi och folk som av olika anledning inte kan eller vill köra?</p>
<p>Jan Karlsson – Strandvägen 4</p> <p>Som boende på Strandvägen 4 motsätter jag mig byggandet av 2st höghus närmast min tomtgräns. Måste vara första gången i Sverige flera 4-5 våningshus planeras mitt i ett villaområde?</p> <p>Finns det ingen miljö eller kvalitetstänk? Endast ekonomisk vinst för byggherrar och kommunen? Har kommunen inget skönhetsråd?</p>	<p>Stadsarkitektkontorets kommentar:</p> <p>Se kommentar på sida 15</p> <p>Kommunens gestaltungsambitioner kommer att redovisas närmare i ett</p>

<p>För min egen del kommer jag få full insyn ovanifrån från två st. håll vilket försämrar livskvaliteten på tomt och i hus fullständigt, pga. fönstertittande, störande ljud, trafik, mm. Husets värde vill man inte ens tänka på i detta scenario. Det finns en anledning med att bo i ett villaområde och inte i förorten.</p> <p>Vad planeras det för värme i höghusen? Om bergvärme, vad händer då om min värmepump påverkas?</p> <p>Vid mötet på biblioteket i Stenhamra uppstod diskussion om problem med parkeringsplatser vid nybyggnation av lägenheter runt Coop. En av kommunens företrädare hänvisade då till att Coop troligtvis ska flytta till Svanhagen framöver och då kommer utrymme för parkeringsplatser frigöras. Om man flyttar Coop Stenhamra då har man även stängt Stenhamra. Som nära berörd av byggplanerna hade jag uppskattat ett utskick istället för att få en mindre chock på biblioteket.</p> <p>Jag förstår att det behövs fler bostäder och har inga problem om det görs miljö och kvalitetsmässigt. Tänk om och tänk rätt!</p>	<p>kommande gestaltungsprogram (vid samrådsskedet).</p> <p>För bergvärme krävs tillstånd från miljö- och hälsoskyddskontoret. D.v.s. er värmebrun riskerar inte att påverkas.</p> <p>Kontoret känner inte igen sig i formuleringen. Det är viktigt att behålla livsmedelshandel i Stenhamra centrum, men kommunen kan varken flytta en butik eller hindra en flytt. Med ett litet kundunderlag är risken stor för att handel tvingas flytta. Ytterligare bostäder kan ge ett ökat kundunderlag, vilket kommunen nu föreslår.</p>
<p>Anita Holmqvist, adress okänd</p> <p>Jag kunde inte delta på informationsmötet i februari men var på biblioteket i Stenhamra i söndags och efterlyste information som jag kan tänka mig att ni hade på mötet.</p> <p>Tyvärr hängde det i kroken vid dörren en liten bunt dåliga kopior av en del information som ni har på hemsidan. Inga ordentliga ritningar eller dylikt. Därför har jag önskemål att när det nu efter 25 år av stiltje eventuellt börjar ske någon utveckling på den här sidan av Ekerö så skulle det vara önskvärt att ni har en plats för relevant och bra information på biblioteket där man kan kontinuerligt följa era planer.</p> <p>Och för hoppningsvis går planerna snabbare den här gången!</p>	<p>Stadsarkitektkontorets kommentar:</p> <p>Förslaget tas vidare till samrådsskedet.</p>
<p>Coop Konsum Färingsö</p> <p><i>Programförslaget</i> Färingsö Konsumentförening är i grunden positiv till en utveckling av Stenhamra centrum med tillkommande bebyggelse. Planerna med uppförande av nya bostäder och utveckling av angränsande centrum kvarter möjliggör en önskvärd utveckling. Konsumentföreningen bedömer allmänt att idéskisserna tillgodoser ställda krav på centrumnära läge i anslutning till övrig bebyggelse och närhet till kommunikationer och övrig samhällsservice.</p> <p>Det är dock konsumentföreningens bestämda uppfattning att följande aspekter måste beaktas.</p> <p><i>Parkeringsplatser</i> De av kommunen föreslagna byggnationerna i centrum är delvis tänkta att ske på vår mark dvs. att delar av parkeringen på fram-resp. bak-sidan tas i anspråk. Kommunen erbjuder i förslaget en mindre yta som kompensation i form av berget bakom Konsum, vilket kommer att kräva omfattande sprängningsarbeten innan det</p>	<p>Parkeringsbehovet utreds närmare i samband med trafikutredningen. Resultatet av utredningen kommer att följas gällande areal och placering</p>

kan fungera som p-platser. Men totalt så blir det betydligt färre platser än det vi har idag och även betydligt längre att gå till entrén. Då antalet P-platser redan idag bedöms som otillräckligt, så blir detta problematiskt för oss då flertalet kunder kommer med bil.

Då parkeringsplatser för en livsmedelsbutik i allmänhet utgör en förutsättning för god attraktionskraft, är detta givetvis ett stort hot mot Konsums verksamhet. Kunderna har stora snittköp vilka i de flesta fall kräver bil för att på ett rationellt sätt få varorna eller post paket med sig hem. (Konsum Stenhamra är post utlämningsställe för DHL, Post Nord och Schenker, för stora delar av Färingsö). Härigenom blir behovet av p-platser större än vad som traditionellt behövs. Den geografiska spridning som boendet i och kring Stenhamra uppvisar förstärker ytterligare detta behov av parkeringar.

Nybyggnation på Stockby 3:19

Förslaget att bebygga Stockby 3:19 med en tämligen stor 4-våningsfastighet på det som idag utgör en ansenlig del av Konsums totala parkeringsyta, känns helt fel, se resonemanget beskrivet ovan under parkeringsplatser. Givet hur program förslaget i övrigt ser ut, vad gäller parkerings möjligheter i Stenhamra så är det något vi svårligen kan acceptera.

Varutransporter till butik

Programförslaget har en ny genomfartsväg (som kantas av träd) lagts på baksidan av Konsum butiken, där vi idag har en lastkaj för varuförsörjningen. En modern livsmedelsbutik kräver dagliga leveranser av färska varor. Detta medför att trafikbelastningen av lastbilar in till Konsums inlastning är betydande och kan inte med vare sig god trafiksäkerhet eller god arbetsmiljö blandas med genomfartstrafik. Dessa transporter är ibland upp till 24 meter långa och tar även en viss tid i anspråk för att lasta och lossa. Dessa transporter tar också en betydande svängradie i anspråk.

Expansionsmöjligheter

Om programförslaget som det är beskrivet med nybyggnationer eller vägar kommer att ta stora delar av Konsum ägd mark i anspråk, vilket gör att vår verksamhet inte kan expandera då vi blir helt kringbyggda. Med de utbyggnadsplaner som föreligger för Stenhamra såsom, södra Klyvarestigen, särskilt boende och Sjöhall, så kommer kundunderlaget att öka markant. Vilket gör att vi behöver ha möjligheten att kunna bygga ut vår verksamhet och butik.

Delaktighet i fortsatt utvecklingsdialog

Vi hoppas i dialog med kommunen som både fastighetsägare och näringsidkare kunna lösa de problem som har beskrivits, då vi gärna är med och bidrar till ett levande och inkluderande Stenhamra centrum. Om vi mot förmodan inte kan få till acceptabla lösningar för vår verksamhet, så kan vi bli nöd och tvungen att leta annan mark att bygga på i närområdet eller ber kommunen att reservera mark för vår verksamhet vid planläggningen av Svanhagen.

Oscar Högqvist, adress okänd

Jag tycker det vore fantastiskt om Stenhamra fick ett levande centrum där människor faktiskt bor, arbetar och handlar. Ett

Lastning/varutransport kommer att analyseras i kommande trafikutredningen för att säkerställa en lämplig lösning

Om ändringar i ägarförhållande blir aktuella (vid samrådsskedet) kommer detta ske i överenskommelse med Coop.

Stadsarkitektkontoret ska ordna möte med Coop och Ekerö bostäder bl.a. efter att ha fått in planutredningar och innan man tar fram samrådsförslag.

Tack för den positiva andan!

<p>centrum med småstadskaraktär istället för det ödsliga och vindpinade centrum som finns idag. Börja bygg!</p>	
<p>Stockby 4:95 (Jean Bergström och Marion Wohlfeil Bergström)</p> <p>Undertecknade har bott i en villa i Stenhamra i femton år. Vi valde att flytta till Stenhamra, från Ekerö, eftersom just villa-samhället tilltalade oss.</p> <p>Det är därför med oro vi tagit del av Ekerö kommuns planer att bebygga Stenhamra centrum med höghus. Enligt planerna som presenterats, så pratar man om höghus på upp till fyra våningar. Man presenterar det som att man vill att Stenhamra centrum skall få en känsla av stads-centrum. Men vi som är boende i Stenhamra vill inte ha någon stadskänsla. Vi vill att Stenhamra skall bevaras som en villa stad.</p> <p>Att överhuvudtaget planera för fyrvåningshus i Stenhamra centrum, som är ortens högst belägna plats, skulle ge en känsla av innerstad. Så en eventuell nybyggnad i centrum bör definitivt begränsas till tvåvåningshus.</p> <p>Sedan är det den tänkta placeringen som oroar. Att det byggs några flerfamiljshus på den gamla ICA-tomten, tror jag många kan acceptera, förutsatt att de inte blir högre än 2 våningar, precis som den intilliggande Fårhagsplan. Då får man en helhet som smälter samman. Men att placera höghus på nuvarande fastighet vid Strandvägen 3, samt trekanten bredvid fastigheten på Strandvägen 2 verkar inte genomtänkt. Skall de villaägare som bor grannar till tänkta höghus stirra rakt in i en vägg när de tittar ut? Den mest naturliga avskiljaren mellan villaområdet och eventuella höghus bör vara den bredaste vägen, som Stenhamravägen är. Att därför över huvudtaget fundera på att tvångsinlösa befintliga villafastigheter känns helt felaktigt, framförallt när fastigheten på Strandvägen 1 redan huserar ett par av ortens småföretagare.</p> <p>Sedan är det frågan om hur parkeringsfrågan skall lösas. Idag räcker parkeringarna vid Konsum inte ens till för deras kunder vid rusningstid. Delar av gamla ICA-tomten används som infartsparkering. Enligt byggplanerna skulle antalet parkeringsplatser vid Konsum minskas. Var skall alla deras kunder parkera? Var skall alla de som flyttar in i de nya höghusen ställa sina bilar? Det kan väl inte vara meningen att alla dessa bilar skall ställas på kringliggande gator, med den ökade trafikfara det medför för alla barn som rör sig i området. När man räknar på behovet för parkeringar för de nya fastigheterna, så får man räkna med mer än en bil per hushåll. Det går definitivt inte att räkna med de nyinflyttade skall resa kommunalt, eftersom i stort sett alla kommer att jobba utanför Ekerö kommun och SL snarare drar ner på trafiken i stället för att utöka den.</p> <p>Hur har man tänkt lösa vattenförsörjningen? Som vi förstår så ligger konsumtionen redan nu på gränsen av vattentornet med tillhörande vattenanläggningar klarar av?</p> <p>I planerna nämns det även att man tänkt sig att det i bottenvåningarna på höghusen skall placeras små affärer. Hur har</p>	<p>Se tidigare kommentar om gestaltning och de olika planskeden.</p> <p>Noteras</p> <p>Se tidigare kommentar om parkering.</p> <p>Kommunens VA-plan (antagen av KF 2013) anger inga kapacitetsproblem. Vatten- och avloppsförsörjningen utreds i kommande skeden. Se kommentar till Ekerö</p>

<p>man tänkt sig att de skall överleva? På dagtid är i princip hela befolkningen på sina arbetsplatser utanför kommunen. De flesta kommer hem först mellan 18 och 19-tiden. Det finns tidigare exempel på affärsverksamhet som fått slå igen på grund av dålig lönsamhet.</p> <p>Det känns som ingen hänsyn har tagits till de åsikter som boende i Stenhamra framförde vid informationsmötet för ca 5 år sedan. Det kartor över bebyggelsen som nu har visats ser identiska ut med de som presenterades då.</p> <p>Vi kan tycka att det är högst anmärkningsvärt att inte alla fastighetsägare i Stenhamra fått information sänt till dem personligen, utan bara de som bor närmast de berörda fastigheter där nybyggna planeras. Ett så stort ingrepp som planen innebär, berör alla boende i hela Stenhamra. Att hitta informationen på kommunens hemsida är i det närmaste omöjlig. Informationen som fanns tillgänglig vid Barnens Bibliotek här i Stenhamra var inte tillfredsställande. Till exempel saknades planritning helt.</p> <p>Sen har det även nämnts om att eventuellt flytta Konsum från Stenhamra centrum till Svanhagen, för att bereda P-platser. Hur tänker man då? Om inte ens Konsum finns kvar, så kommer alla Stenhamra bor förmodligen att handla utanför kommunens gränser. Man gör inte ett extra stopp vid Svanhagen för detta. Och hur går det för de som flyttar in i det nya äldreboendet? Skall de bli helt beroende av hemtjänst för att få sin mat? Var det inte en av orsakerna att det skulle placeras där det byggs idag, att de skulle ha gångavstånd till affären.</p>	<p>bostäder.</p> <p>Planutskicket gjordes enligt fastighetsförteckningen. Samtliga planhandlingar har funnits på kommunens hemsida. Information om detta annonserades även på Dagens nyheter. Plankarta kommer att upprättas till samrådsskede.</p> <p>Något önskemål om flytt finns inte från kommunens sida. Tvärtom är det viktigt att ge förutsättningarna för att livsmedelshandel i Stenhamra centrum ska kunna leva kvar.</p>
<p>Ulf Forström och Lena Malm – Stockby 4:87 Johnny Daveman – Klubbstigen 3b Camilla Öhlin – Stockby 4:53 Kenneth och Malin Lillieqvist – Stockby 3:99</p> <p>Stenhamra är idag ett villasamhälle! Det som betraktas som centrum är idag området runt Konsumbutiken. Det nya området mellan äldreboendet och Konsum kan komma bli fint torgområde om det utvecklas varsamt.</p> <p>Det viktiga är att skapa en fortsatt förutsättning för att Stenhamra skall kunna utvecklas som en "mysigt" villasamhälle. Mysigt centrum blir det inte av att bygga upp en innerstadsläkande bostadsområde med 3,5 -4.5 våningshus, det är att bygga en tråkig höghusförort! Om Ekerö kommun önskar bygga upp en höghusförort till Stockholm tycker vi det skall fortsätta ske på andra områden på mer centralt valda områden inom Ekerö, där det inte påverkar den befintliga miljön negativt. Vi som bor här pendlar inte minst 2 timmar om dagen för att vi skall få en förortskänsla, som Brommaplan eller Vällingby. Om det var det vi ville ha, hade vi bott där!</p> <p>Vi skulle gärna se ett litet öppet ljust centrum med låg bebyggelse, inte för nära befintlig villabebyggelse. Dra gärna erfarenheter ifrån städer som har lyckats behålla sin småstadskänsla t.ex. Mariefred, Trosa och Strängnäs.</p> <p>Idag centreras allt runt Konsum, för att Konsum skall finnas kvar så</p>	<p>Se tidigare kommentar om gestaltning</p> <p>Noteras</p> <p>Se tidigare kommentar om</p>

måste det finnas samma mängd P-platser, det kommer att bli svårt för butiker att etablera sig, eftersom även med en stor utbyggnad så blir underlaget lågt, och hyrespriserna högre än idag för befintliga butiker. Mycket högre än i gamla ICA och den befintliga kontors/pizza längan. Måste Konsum flytta försvinner hela iden med Stenhamra centrum på denna plats!

Se nedan bilder ifrån Trosa - nybebyggelse i centrala Trosa som fint integrerats med befintliga gamla bebyggelsen.

Exempel med handel i nedreplan och bostad i övre, Trosa.

En variation i färgsättning och fasadutseende ger dynamik till platsen, Tyresö Strand.

I programmet så anges Kommunens syfte med Stenhamra centrum. "Syftet med planläggning vid Stenhamra centrum är att pröva förutsättningarna för förtätning av bebyggelse med bostäder och butiker, få utökad kvalitet på gröna områden och öka liv och rörelse i ett nytt torg i anslutning till busshållplats, biblioteket och livsmedelsbutik. Vidare möjliggörs en omdisponering av parkeringsytor och tydligare stråk för gående och cyklister.

Programmet ska redovisa idéer om hur centrum både utvecklas vad gäller ekologisk som social hållbarhet, genom funktioner, placering, utformning och gestaltning, i form av ny bebyggelse, offentliga rum, ett nytt torg samt de befintliga grönområdena. Det ska även pröva förutsättningarna ny placering av förskola och fritidsgård."

- "Målet är: 1. Ett levande centrum
2. Nya gång-, cykel- och vägstråk
3. Utveckling av grönområden

Det står ingenstans att det primära målet med förtätningen är att erhålla så mycket bostäder som möjligt på så liten yta som möjligt!

Utdrag ifrån Ekerö kommuns översiktsplan

"I översiktsplan för Ekerö kommun antagen 13 december 2005, föreslås en inriktning för kommunens utveckling till år 2015 (-med

parkering

I programbeskrivningen sidan 8 står att Stenhamra ska utvecklas utifrån tre begrepp: Ett levande centrum
Nya gång-, cykel- och vägstråk
Utveckling av grönområden. Programmets syfte är att förtäta med bostäder och service i ett centralt läge samt att utveckla och lyfta centrumet. Stadsarkitektkontoret ser ett levande centrum och flera centrumnära bostäder inte motstridiga utan tvärtom beroende av varandra. Ökat antal boende ger ökat kundunderlag för handel och service.

Arbetet att ta fram en ny översiktsplan har påbörjats. Befintliga centrum i Stenhamra

sikte på 2030). Stenhamra centrum omnämns vid flera tillfällen i översiktsplanen och anges som ett av kommunens viktigaste utbyggnadsområden."

Vi anser att en översiktsplan som är antagen 2005 är föråldrat och tar inte hänsyn till dagens samhälls- och rörelsemönster på Ekerö och Färingsö. Då tom SL anser att den busstrafik som går via Stenhamra inte nyttjas till så hög grad att man tom kan göra om tidtabellen till färre avgångar. Så påvisar det tydligt att Stenhamra inte är den knutpunkt som översiktsplanen anger.

Ekerö kommun kan driva fram ett nytt Hallonbergen eller Akalla, om man så önskar. Allt beror på målsättning och inriktning, men ingenting av det går att läsa i översiktsplanen. Ekerö kommun har mål att bygga nya bostäder. Ja - men det måste ske med samråd och med oss som bor och nyttjar Stenhamra idag. Inte teoretiska bostäder på minimal yta för att säkerställa ett effektivitetsmål (KPI:er) av kommunens bostadsbolag.

Det är viktigt för oss som bor och kommer bo här i överskådlig framtid att detta nya område byggs med försiktighet och med mycket hög tanke på utformning av byggnader så att de smälter in i området. Vi värna om ett vackert, öppet och harmoniskt Stenhamra Centrum.

Synpunkt 1 - Höjd på nybyggnationen

2-vånings hus - absolut INTE högre. Detta skall definieras i detaljplanen. Det passar inte in med 3,4 eller 5 vånings hus i Stenhamra. Stenhamra med omnejd består idag endast av låg bebyggelse. Konsum, affärsverksamheterna i Stenhamra centrum (Gym och pizzerior) samt skolorna är av typen 1-planshus.

Enligt förslaget så skall nybyggnation läggas i det högsta området inom Stenhamra Centrum. Där är det ca 22- 23 meter över havet. Befintliga byggnader i omkringliggande område ligger i lägre områden runt omkring där höjden över havet är på max 18-20 meter över havet. Detta stämmer inte överens med översiktsplanen för Ekerö kommun.

Utdrag ifrån översiktsplanen sid 115.

"Ny bebyggelse skall lokaliseras och anpassas till stads- och landskapsbilden, den lokala byggnadstraditionen och terrängen." Hela samhället Stenhamra präglas av villa/radhus bebyggelse, i undantags fall av 2 våningshus, men då är det med platt tak och ingen källare eller vind.

Utdrag ifrån programmet sid 8. (utredningar och förstudie)

"Från medborgardialog som hölls 2008 med berörda parter från Stenhamra samt från intervjuerna på stan", fick man fram flertalet tankar och idéer för utvecklingen av Stenhamra. Flertalet ansåg att en förtätning var en god strategi för utveckling av orten. Dock ansåg flertalet att man hellre ville stärka känslan av by än småstad. Det framkom att ny bebyggelse bör tillkomma i det mest centrala lägen med varierade bostadsformer."

Vi kan bara inte förstå att man utifrån ovan att man inte använder dessa redan inkomna kommentarer ifrån utredningarna och förstudien. Dvs att arbeta med att utveckla bysamhället.

och Svanhagen planeras för att bli ännu mer attraktiva med bostäder och service. Svanhagen är med sin placering den naturliga knutpunkten för hela Färingsö med en stor infartsparkering och anslutning till flera bussar.

Stadsarkitektkontoret anser det inte rimligt att de stora ytorna som ligger centralt i kommunens näst största tätort ska byggas med villor eller tvåvåningshus och underutnyttjas. Däremot är inte Hallonbergen med upp mot 12 våningar exempel på den varsamhet kommunen önskar utvecklas med.

Översiktsplanen anger inte något våningsantal. Däremot anges i gällande översiktsplanen att tätare bebyggelse ska kunna ske i centrala lägen. Stadsarkitektkontoret kommer att arbeta vidare med gestaltungsfrågor i kommande detaljplaneskeden.

Skälen för höghus är att det är bättre ekonomi, men andra kommuner har trots det byggt två våningshus, ex, Haninge kommun! Det andra skälet är att det skall få plats med Apotek, Restaurang, Vårdcentral etc. All ny etablering av affärer etc. kan förläggas till bottenvåningen. Innebär inte att man måste bygga 3,5 - 5 våningshus.

Se nedan redan framtaget förslag på bebyggelse enligt tidigare förslag för Stenhamra centrum av Aros arkitekter. (Notera 2,5 plan)

Aros Arkitekter förslag på utveckling av torget i Stenhamra.

I programmet för Stenhamra Centrum plan 2013.18, har länsstyrelsen klart sagt stadsbilden kommer att påverkas Finns risk att projektet påverkar stadsbilden? JA

Synpunkt 2 - Avstånd till befintliga/existerande bebyggelse

Som förslagen är idag, så kommer nya hus att hamna extremt nära befintliga villor. De nya husen måste hamna på ett naturligt avstånd från villorna. Skisserna som är framtagna är generellt sett bra. Det viktiga är att det "nya" området fint integreras med de gamla områdena så att det inte blir ett nytt och ett gammalt område utan att de hålls ihop genom en helhet.

Inga nya hus närmare än 150m från befintliga villor - skall skrivas in i detaljplanen

Synpunkt 3 - Gestaltungsprincip

Gestaltungsprinciper - ska definieras i detaljplan
Gestaltningen av byggnaderna inom Stenhamra centrum ska följa gestaltungsprincipen som likhet med de befintliga gamla byggnaderna g:a Konsum eller Stenhuggarbyn, dvs. med och till största del röd träpanel.

Bilden (Aros 2008) visar ett gestaltungsförslag för särskilt boende. Byggnadshöjden här överensstämmer i princip med detaljplanen som vann laga kraft 2014.

Gestaltungsprogram kommer att bearbetas i kommande planskedet.

Parkeringsbehovet utreds i

G:a Konsum (Vallviksvägen)

Stockbygården

Stenhuggarbyn

Stenhamra g:a skola (Stenhuggarbyn)

samband med Trafik- och bullerutredningen och bearbetas vidare till samrådsskede.

Synpunkt 4 - Parkering och biltrafik

I programmet så finns igen tillfredställande beskrivning kring hur biltrafik och parkering skall lösas. Detta måste definieras klart och tydligt i detaljplanen.

Då den befintliga parkeringen för Konsum är underdimensionerad och därmed används de tomma ytorna vid den nedlagda bensinmacken, utanför skolan, utanför gamla Pizzan, samt vårdcentralen. Dessutom så kommer med det nya äldreboendet och framtida nya bostäder (på befintlig parkering!), vårdcentral och Apotek så måste hänsyn till detta tas. Om lösningen blir p-automater och Lappvisor, så kommer parkeringen istället ske i villaområdena, med kaos som följd. Idag har Konsum, pizzerierna och vårdcentralen ca 90 platser tillsammans, som kommer att behövas utökas eftersom det tillkommer ett äldreboende, med fler arbetsplatser som följd. Samt att den tänkta p-ytan tvingar Konsum att ändra sin entré vilket kan göra att Konsum väljer att flytta sin butik! Och vad blir då kvar av detta tänkta Stenhamra centrum. Viktigt att dessa antalet p-platser anges som minimum i detaljplanen!! Dvs. de 180 - 250 platser.

Bilaga 1 – Exempel på 2 våningshus i andra delar av landet.

Figur 1 - Kullön Vaxholm

Figur 2 - Bo Klok hus

Figur 3 - Falkenberg

Figur 4 - Järmtorget Årsta

Michael Müller och Terese Gammis – Skogsvägen 12

Vi bor i Stenhamra, s.k. Gamla Stockby, sedan många år tillbaka och trivs mkt bra. Vi ser det även mkt positivt när vår del i kommunen utvecklas för att förbättra för oss boende och bereda för nya som vill flytta in.

Gällande den pågående planeringen ser flera positiva förslag förutom bygget på gamla ICA/Bensinmacksområdet (Stockby 2:170). Vi är starkt emot ett våningshus på mera än 2 våningar. Vi anser att Stenhamra kärnan skall påvisa den miljöbild som Stenhamra idag har, nämligen våningshus på max två våningar, känslan av närhet till naturen snarare en förortskänsla. Ett höghus på 3-4 våningar kommer naturligt att sätta en ny standard vilket naturligt i steg leder till flera vartefter. Det tycker vi vore mkt olyckligt för vårt Stenhamra.

Vi råder starkt att fortsatt planeringsarbete tittar på tvåvåningsalternativ som vi är övertygade skulle passa bättre in, inte minst m.h.t. pågående nya äldreboende.

Med förhoppning om att ni tar stort hänsyn till den input ni får från oss innevånare.

Birgitta Olausson, adress okänd

Jag och min familj har levt våra liv i Skå sedan 1978. Att bo på landet har varit bra. Till och från har vi, i vårt yrkesliv, pendlat till "stan". Barnen har gått på dagis och förskola och gått i lokala skolor och deltagit i de lokala aktiviteter som stått till buds; Kyrkans barntimmar, ridning, fotboll, hockey, skridskoåkning m.m. Möjlighet till aktiviteter har inte saknats för barnen.

När man bor på landet och vill medverka i olika aktiviteter så är vi beroende av våra bilar. I Ekerö kommun bor ca 27.000 personer. På Färingsö bor ca 8 800 personer, alltså ung. 1/3 av kommunens invånare. I Stenhamra bor ca 3 500 personer dvs. ung. 1/3 av Färingsös befolkning. Färingsö är en lång ö och många bor på norra delen av ön. Men oavsett var Du bor, i tätort eller utanför planlagt

Stenhamra är den största orten på Färingsö och det ligger också inom tätortsbandet enligt kommunens översiktsplan. Enligt Ekerö kommuns långsiktiga planering ska centrala delar av Stenhamra kunna nyttjas på ett mer endamålsenligt och tätare sätt jämfört med vad som gjordes för 50-år sedan.

område så är du beroende av bil. En av fördelarna med att bo på landet är att du kan ta dig med bil nästan ända fram till porten: Coop, ICA, BVC, Vårdcentral, sjukgymnast, dagis, skola, fritids, ungdomsgård, bibliotek, kyrka, församlingshem, pizzerior m.fl. Listan kan göras längre.

Som det ser ut i dag är de flesta av ovan nämnda adresserna lätta att komma till. Det finns oftast plats att parkera bilen i närheten. Tillgängligheten är stor. Vissa tider kan det vara svårt att hitta p-plats utanför Coop. Bensinmackstomten skulle bli ett bra tillskott som extra p-platser och kanske infartsparkering. Då slipper man dessutom göra en kostsam sanering.

När jag läser kompendiet Program för Stenhamra Centrum blir jag mer och mer upprörd. I ena minuten vill man "bevara landsbygdskaraktären i en tätortsnära miljö med varsam projektering i all utbyggnad". I nästa minut planerar man att vräka upp ett 4 1/2 vånings bostadshus och bygga en miniatyrstad med torg och kulturhus med centrumfunktioner!?

Orden "förtätning" och "centrum" är vanligt förekommande i kompendiet. Jag tror inte att "förtätning" eller "centralisering" gynnar någon eller något. Tvärtom blir det svårare att komma fram till de näringar man vill besöka, främst för äldre personer, handikappade eller rullstolsburna, men även för andra. Ekerö Centrum är ett bra exempel. Där är det alltid svårt att hitta en p-plats. Många gör nog som jag, de åker till Bromma blocks. Där finns det p-platser.

Översiktsplanen för Ekerö kommun antogs 2005. År 2007 fick Stadsarkitektkontoret i uppdrag att starta detaljplaneringen av Stenhamra. I uppdraget står: "att orten genom modernisering och utvidgning ska bli ett tilltalande centrum som stärker tätortsbandets attraktion"!! ??(Vem förstår vad det betyder?)

Under 2007 och 2008 genomfördes möten med Stenhamras närings- och föreningsliv, kommunens tjänstemän, arkitekter, moderatorer och politiker. I samband med dessa möten ska även intervjuer med människor "på stan" ha genomförts. (Hur många var det?). 2008, alltså 8 år sedan! hölls tydligen en medborgardialog? med berörda parter? från Stenhamra. Här ansåg tydligen de berörda parterna att en förtätning var bra men ville behålla känslan av by, inte skapa en småstad.

Men nu händer det något!

6 år senare, i december 2014, hålls en workshop med kommundienstämman. Där uppkommer tydligen ytterligare tankar och förslag; "levande torg", "mötesplatser för alla", "biologisk mångfald" m.m.

Den här 8 - 9 år gamla informationen och mötet i dec. 2014 ligger alltså till grund för skrivelsen "Program för Stenhamra Centrum". Denna presenterades för Stenhamraborna den 18 februari 2016. Och nu ska det gå undan. Eventuella synpunkter ska vara inne före den 18 mars 2016.

Många Färingsöbor (inte bara Stenhamra) har antagligen missat arkitektkontorets vidlyftiga planer på att omvandla Stenhamra till

<p>stad. Det känns inte som att vi, som bor i närområdet och på ön, och faktiskt är de som vistas i Stenhamra har fått möjlighet att påverka utformningen i någon större utsträckning. Jag var själv inte med vid mötet den 18 men förstår att folk "gick i taket"</p> <p>Nej, kära Stadsarkitektkontor, Er vision av Stenhamra som en "förtätad stad med centrumfunktioner", med "multifunktionell byggnad", med "tydligare nod och rumslig struktur" med "stadsgata med kantstensparkering" och med "karaktärsstark centrummiljö" (va?) bådär inte gott. Jag upplever det som att Ni blivit fartblinda och låtit Er fångas av arkitektvisionärernas entusiastiska byggiver. Nej, kom ner på jorden igen, byt konsult, gör om och gör rätt.</p> <p>Till sist vill jag meddela att jag på inget sätt är emot förändringar eller utveckling men, jag tycker att det är väl magstarkt när man går från världens fulaste och naknaste knutpunkt till att vilja skapa ett gigantiskt "Down Town Stenhamra City" som dessutom antagligen inte alls är i linje med medborgarnas önskemål. Stenhamra är inte världens vackraste by och kan säkert förbättras och förskönas på många sätt men inom rimliga gränser.</p>	
<p>Barbro och Lars Persson, Stockby 14:1</p> <p><i>Bebyggelsens höjd</i> Stenhamra har karaktären av ett villasamhälle med låg bebyggelse. Inga byggnader är högre än 2,5 våningar. För att nya byggnader skall smälta in bör de nya husen inte göras högre än 2,5 våningar. Det är önskvärt att behålla karaktären av låghusbebyggelse.</p> <p><i>Parkering</i> Antalet P-platser måste vara tillräckligt stort så att kundunderlaget för Coop inte minskar. Ett avskräckande exempel är t ex Ekerö centrum, där antalet P-platser gör att kunder åker till andra köpcentra, t ex Bromma Blocks.</p> <p>Det måste också finnas utrymme för infartsparkeringar. Var skall dessa i så fall ligga?</p> <p>P-platser vid Stenhamraskolan saknas.</p>	<p>Se tidigare kommentarer om byggnadshöjd och parkeringar</p>
<p>Katarina Lange, Stockby 2:85</p> <p>Jag är bekymrad över att jag som ägare till fastigheten Stockby 2:85 inte har fått särskild möjlighet att komma med synpunkter. Anledning till min oro är förslaget ang. fastigheten 2:170 som ev. ska få 4,5 våningshus.</p> <p>Det är inte många metrar till min tomt och därför kan jag inte förstå varför jag inte anses beröras. För ett antal år sedan fick jag en förfrågan betr. en reklamstolpe som en intressent ville sätta upp vid tomtgränsen och möjlighet att yttra mig men nu när det handlar om ett helt hus på 2:170 får jag ingen förfrågan. Märkligt</p> <p>Jag vill generellt säga ifrån och påtala att lilla Stenhamra inte passar att förtäta i den omfattning som planerna nu föreslår vare sig i antal byggnader och absolut inte några flervåningshus. Det finns en god anledning till varför vi som bor här valt detta boendesätt trots lång väg in till förorten (Bromma) och det är för att</p>	<p>Detta är formellt det första informationstillfället under planprocessen, men åtminstone två tillfällen återstår.</p> <p>Lange ses som sakägare och har fått utskicka hemsänt enligt fastighetsförteckning.</p> <p>Se tidigare kommentarer om byggnadshöjd/våningsantal och gestaltning</p>

<p>det är en liten, lantlig och framför allt trygg miljö även nattetid.</p> <p>Jag har bott här sedan 1987 och har aldrig någonsin varit orolig för mig eller mina nu vuxna barn som ensamma kunde gå till skolan eller till fritidsaktiviteter.</p> <p>Stenhamra bör förbli det lilla samhälle det alltid varit. Står ingenstans att ni lovar att säkerställa den lantliga småskaliga miljön eller anpassa byggnader efter övriga villor. Ej heller behålla de unika stenmurar som fortfarande finns kvar. Nedergården precis bredvid fastigheten 2:170 härstammar från slutet av 1700-talet. Ska den fastigheten behöva bli skymd av ett stort hyreshus - Nej</p> <p>Ni vill göra Stenhamra till en "stad" Var ska alla parkera Försök förstå att alla inte vill bo i en förort med "stadsgator" och torg</p>	
<p><i>Kerstin och Kjell Forander, Skogsvägen 42</i></p> <p>Först vill vi påpeka att presentationen av detaljplanen på Ekerö kommunens hemsida är otydlig och ospecifik. Bilden över Stenhamra centrum ger knapphändig information om planen. Det föreslås en ny vägstruktur. Hur kommer den att se ut? Var ska det byggas hus, skolor, parkering?</p> <p>Däremot bättre och tydligare presentation i Mälaröarnas Nyheter, 9 mars 2016.</p> <p>Vi motsätter oss helt att fyra våningars hus uppförs mitt i centrum. Det skulle totalt förändra det lantliga intrycket av Stenhamra. Högre hus ger en känsla av förort, det vill vi inte ha. Det räcker med två våningar.</p>	<p>Programskedet är ett första skede i detaljplaneprocessen där de grova förutsättningar och huvudsakliga intentioner ska redovisas. Ett antal utredningar ska göras och resultaten bearbetas vidare i kommande planskedet. Många frågor som placering av bebyggelse, byggnadshöjd, parkering m.m. kommer att lösas till samrådskedet.</p>
<p><i>Kjell, Per och Margareta Eriksson, Stockby 2:206</i></p> <p><i>Boende och Lägenhetsbyggande</i></p> <p>Byggandet av nya bostäder på Färingsö är i grund och botten bra och behövlig, men den tänkta placeringen av de nya 4-vånings lägenhetskplexen, på den högsta punkten i Stenhamra centrum är bedrövlig och känns allt annat än genomtänkt ur många aspekter. Placeringen av dessa förstör vyn över Stenhamra och det första man kommer mötas av på Blåsbackskrönet, när man anländer till Stenhamra via Eknäs, är en vägg av höghus, bra mycket högre än övriga Stenhamra. Detta är absolut inte den bilden jag och många med mig, vill ha av Stenhamra. Hade vi velat bosätta oss i en förort med stora, höga lägenhetskplex hade vi gjort detta.</p> <p>Vidare så är dessa tänkta 4-4,5 våningshus placerade i princip direkt söder om övriga delar av centrum, något som kommer medföra att övriga centrum med handel och torgbildning kommer hamna i skugga och mörker stora delar av året.</p> <p>Då de nya fastigheterna är även tänkta att inrymma handel i nedersta planen enligt förslaget, måste jag ifrågasätta om en riktig utredning gjorts om detta över huvud taget är möjligt att få hyresgäster och intressenter till dessa lokaler? Detta med tanke på att det enligt uppgift t.o.m. är svårt att locka mindre butiker och verksamheter till Ekerö centrum, på grund av det bristande kundunderlaget.</p>	<p>Angående våningsantal, gestaltning, vägdragning samt parkering se tidigare kommentarer.</p>

Placeringen i det nuvarande förslaget torde även innebära en katastrof, både ekonomiskt och känslomässigt för de närmaste grannarna. För vilken villaägare vill få ett höghus som närmsta granne, ett tiotal meter från sin tomtgräns och vem skulle intresserad av att köpa denna fastighet vid en eventuell försäljning?

Varför bygga så högt i "lilla" Stenhamra? Vore det inte bättre att endast bebygga gamla "ICA tomten" i förslaget och kanske bygga övriga delar av dessa hyresfastigheter på marken i anslutning till äldreboende, Söderströms väg och Uppgårdsskolan? Detta skulle även lösa parkeringsfrågan, då det där finns utrymme för bostadsparkeringar och butikerna kan få sina välbehövliga parkeringar i direkt anslutning till verksamheten. Varför inte även bygga den etapp av Söderströms väg som planerades, men lades på is för ett antal år sedan? Det är den typen av bebyggelse Stenhamra behöver och Stenhamraborna vill ha!

Parkeringsmöjligheter

Om tanken med förslaget är att utveckla centrum med handel och bostäder, så varför är avsaknaden av parkeringar till de nya tilltänkta bostäderna total, enligt förslaget? Bor man här, behöver man en bil, så är det bara. Stenhamra är sedan tidigare tämligen vidsträckt och många tvingas ta bilen redan idag, om man ska handla i Konsum, besöka restauranger, pizzerior mm.

Den nya föreslagna parkeringen på "sidan" om Konsum är dåligt placerad med stora nivåskillnader och avstånd ifrån både Konsums entré och den tänkta handeln. Det blir långa avstånd att släpa tunga kassar och dra vagnar, speciellt för de som är äldre och rörelsehindrade.

Vidare är jag ytterst tveksam om denna parkering över huvud taget kommer räcka för att betjäna Konsums kunder, nya butiker, restauranger, besökande till äldreboende, returstation mm, då det dessutom saknas en infartsparkering förslaget. Ett behov som idag fylls av marken på "gamla macken/ICA tomten".

Se bara hur det ser ut på parkeringsfronten en vardagseftermiddag i Stenhamra centrum idag, och gör definitivt inte om samma misstag en gång till, som gjordes när Ekerö centrum anlades för ett antal år sedan, med alldeles för få parkeringsplatser!!

Placeringen av nya fastigheter och parkering hämmar även en eventuell expansion av Konsum, som blir inbyggda på alla sidor, något som säkerligen kommer att behövas på sikt, med alla nya invånare som det planeras för i Stenhamra och på Färingsö.

Vägdragningar

I det lagda förslaget har nya genomfartsvägar placerats i direkt anslutning till både för- låg-, mellan- och högstadieskolor. Med vägdragningen endast 5-10 m från dessa, är detta en ren katastrof ur trafiksäkerhetssynpunkt. Lekande skolbarn och barn på väg till och från skolor ska absolut inte behöva samsas med genomfartstrafik så tätt intill.

Jag har själv en dotter som blev påkörd av bussen på väg från skolan i Stenhamra för ett par år sedan, så jag vet tyvärr hur fort och illa det kan gå.

Nya gator måste utformas för låga hastigheter.

Barn är små, snabba och ser sig inte alltid omkring, bilar o bussar är snabba och hårda!

Vidare måste man ifrågasätta vad tanken är med att lägga en torgbildning i en backe, vid den nya fyrvägs korsningen bakom Konsum och de tilltänkta handelslokalerna? Vore det inte både mysigare och säkrare ur trafiksäkerhetssynpunkt med en torgbildning i anslutning till handeln, istället för som placeringen ser ut enligt nuvarande förslag?!

Mitt förslag är att kommunen drar tillbaka det lagda förslaget, lyssnar på Stenhamras boende, handlare och näringsidkare m.fl. Därefter återkommer med ett nytt genomtänkt och genomarbetat förslag, där allas synpunkter, behov, idéer och förslag tagits i beaktade, så långt det är möjligt.

Det är ju faktiskt för oss Stenhamra- och Färingsöbor som centrumet byggs, det är vi som ska fortsätta verka, leva, bo och framförallt, trivas i Stenhamra!

Lena Kivijärvi-Nork, adress okänd, Stenhamra

Hör till alla dem som känner att det är väldigt svårt att finna information om dessa planer, även i Stenhamra trots att detta berör Stenhamra. Vilket är synd. De flesta har svårt att förstå innebörden av planerna från den ganska otydliga "färgklicksbilden", samt av några A4 sidor med text som hängt närmast undanskymt bland diverse annonser och reklam på lokala biblioteket.

Troligtvis är även planerna rätt otydliga. Tröst det är det många som känner att man måste försöka (hinna) kommentera dem, efter bästa förmåga. Undertecknad tillhör dem och försöker tolka det man vill presentera i dessa.

I de flesta planer vill man ta hänsyn till den befintliga bebyggelsen, särskilt om det finns utrymme för det. Vilket man lätt kan konstatera att så är fallet i Stenhamra. Allt behövs inte tryckas ihop till en enda "klunga".

Man tar även oftast hänsyn till befintliga bebyggelsens höjdnivå, i Stenhamra är den nog ca 2 våningar. Man planerar nu hus som är ungefär dubbelt så höga, husen skall placeras nära varandra, samtidigt som planen visar att man skall ta bort även de mindre grönområden i centrum. Oundvikligen kommer de högre huskropparna skymma hela området. Så mörkt det skall bli.

I planen finns närmast bara vägar som skall skilja byggnadsbeståndet (och i texten kan man läsa om eventuella parkeringsplatser, var de nu skulle få plats för de ca 200 lägenheterna, det är svårt att försöka gissa sig till, även om efter nästan 30 år känner området väl). Det verkar man inte heller tänkt på om man förstår förslaget.

Har man alls haft i åtanke följderna och bl.a. hur mörkt Stenhamra lilla centrum skulle bli? Helt förfärligt. De flesta har valt att resa den långa vägen från stan hit just för att slippa sådan miljö och komma till en mer naturnära vardagsmiljö - för de flesta betyder det inte

Ett program är första skedet och kommer att konkretiseras i kommande detaljplaner. Angående våningsantal, gestaltning, vägdragning samt parkering se tidigare kommentarer.

skogspromenader eller dylikt. Tänker på Le Corbusier som kom till Sverige och blev förtjust i Vällingby, där man inte hade byggt huskropparna precis intill varandra utan park och naturområden med vattenfontäner mm fanns mellan dem, vackert, ljust och människovänligt. Och tillgängligt till alla (utan att närmast ligga på innegårdar mm). Senaste åren har man tätat även Vällingby så det inte längre finns mycket av detta kvar. Mycket synd. Tycker även arkitekter.

Med detta sagt menar inte att Stenhamra centrum är så särskilt vackert eller att man inte skulle utveckla den, nej. Men det är så väldigt tråkigt att se att i planerna i det närmaste förintas även det som tillhör de charmigaste inslagen, till sådana tillhör definitivt den enda kvarvarande bebyggelsen, Nedergården, vid Stockholmsvägen. Med planer på höga hus alldeles intill, snälla nån - gör inte det! Senast vill minnas att man föreslog att den skulle rivas helt och man skulle bygga höghus mm även på denna privata tomt. Förvisso är inte parkeringen heller trevligt precis bredvid den (skulle man inte kunna bekosta sig kanske där en trevlig öppen park - speciellt när man enligt ritningen vill ta bort alla de andra gröna små områden som nu finns i Stenhamra centrum, inkl. den med stenhuggarskulpturen). En tilltalande central miljö, tillgänglig för alla, skulle säkert! uppskattas av alla. Var skulle en sådan passa bättre än vid den gamla gården?! Nya höghus, kontor mm precis där skulle skugga miljön och få denna helhet att halta illa.

I planen verkar alla gröna plättar/vegetation vara borttagen från centrumområdet, inte en grön fläck på teckningen, illa!

Central parkering lär behövas, nu används denna plats vid Nedergården mycket. Där lär uppstå ett nytt bekymmer när de som bor längre bort från busshållplatsen skall försöka hitta parkering för dagen.

Nuvarande centrum är faktiskt ljus, vilket är skönt, då vi i långa tider har det så mörkt här i Norden. Och de nuvarande små gröna plättarna, gamla stenvuren och andra inslag har betydelse för helheten! (Jfr gärna Ekerö centrumkärnan som knappt har något grönt, utom kanske en del träd vid parkeringen vill jag minnas, vilket dock inte bjuder till samtal eller att t.ex. sätta sig ner en stund.)

De gröna ytorna bör vara en del av "det allmänna" centrum, inte i innegårdar eller ett par gröna fält som finns längre bort (om man nu inte skulle råka bo dit åt, blir de inte en del av vardagen (för de flesta) eller särskilt lockande även om man skulle plantera några buskar dit. Är det inte lite grann så även vid kanalen i Ekerö Centrum, den är nära men avses. Inte en del av vardagsmiljöns centrum. Trots att det lär vara mycket trevligare än vad de 2 gröna fälten som man erbjudit att försköna med buskar och några träd skulle kunna bli.

Vägplanering är viktig, från många synvinklar. Och flera av de tidigare bör göras om och även förhoppningsvis mer begripliga för de som på olika sätt rör sig i trafiken. En sådan är lösningen som man (senast) gjorde mellan biblioteket och församlingsgården, som redan då väckte förundran och irritation. Parkeringsplatserna blev alldeles för få, många försvann - för att ge plats för några enstaka p-platser som man nu skall köra "runt" - vilket än i dag inte sker till fullo. En del/många förstår nog inte idén med lösningen och det är

Solstudie bör utföras.
Programmet kompletteras med utredningsbehovet.

En trafikutredning ska ingå som ett underlag i kommande detaljplanering.

även svårt att dirigera trafiken på så sätt som man planerat, då vägmärken inte "kan" vara tydliga nog i denna krångliga lösning. Eller så struntar man i att köra "efter planen", vilket antyder att den inte varit särskilt lyckad.

Må de nya planerna lyckas bättre, att gång efter annan göra förändringar blir ju kostsamt.

Med skola mm skall det ju dessutom vara en trygg väg med bl.a. utgångar från många byggnader. Det kommer att kräva genomtänkt, klok planering. Plats för parkering på "huvudgatan" lär bli allt för få, om man skall klämma in där även nya hus med många lägenheter.

Det man uppfattar av planen är att man verkligen har försökt klämma in allt i en och samma röra och det ser ut att man inte har haft i åtanke på att dessa ytor är rätt små. (Flyttar man förresten inte ut från stan just för att ha lite mer fria ytor och även slippa tät trafik runt knuten.)

Markytor att bygga på lite glesare finns ju rikligen, även inom en kort radie. Utan att behöva tränga in precis allt bland det befintliga. Med så tät bebyggelse skulle den kraftigt ökade trafiken medföra stora svårigheter. Plats för t ex diverse rondellösningar finns ju inte heller.

Trafiken kommer bli en utmaning, det är klart, många behöver av en eller annan anledning ta bilen till arbetet och alla lär inte kunna ansluta mot stan vid de två korsningarna som är tecknade i ritningen. T ex de som bor mer mot "gamla Stenhamra" kunde kanske ha en väg som exempelvis skulle kunna passera (nära) ängen med "lekborgen", utan att detta skulle bli någon typ av "huvudled", men dock en möjlighet att ansluta till nuvarande huvudvägen mot stan "efter kullen" som finns efter Klevbergsvägen.

Det är svårt att kommentera otydliga planer med tydliga svar, när man får försöka gissa sig till planerna. Här finns i alla fall en del tankar som väcktes. Det var bra att lokala tidningen hade artikel angående planerna, annars skulle dessa för många gått helt förbi. Dessvärre har man knappt hunnit närmare begrunda de eventuella planerna.

Malin Ljunggren, adress okänd

Jag vill först och främst säga att jag är positiv till att finns planer för att bygga ut och "fräscha upp" Stenhamra centrum. Gick nyligen runt i området runt skola, fritids, pizzeria och kände att det inte var speciellt mysigt eller trevligt att gå runt där. Skicket på dessa byggnader är under all kritik.

Så ja, jag är positiv, men vill dock framföra att jag hoppas att ni tänker på att detta är "landet nära stan" och de flesta som bor här ute vill ha kvar den känslan. Var en av anledningarna till att vi flyttade hit.

När jag såg de skisser som någon arkitekt hade ritat i planerna så kändes det helt ok, även exempelbilderna som var från Trosa etc. Däremot stämde inte det som stod i texten med bilderna, där stod det 4,5 plans hus och det visades inte på bilderna. Jag hoppas att ni tänker på Stenhamra som helhet och vad som passar in. Bygg gärna, men tänk på att skapa en mysig känsla som skall vara i en sådan liten by.

Noteras

<p>Och glöm inte parkeringar, för alla typer av fordon: cyklar, mopeder, mc och såklart bilar som många har och använder mycket här ute. Med förhoppning om bra planer som passar Stenhamra och som inte drar ut på tiden allt för mycket.</p>	
<p><i>Maria Engman Lyrén, Vallviksvägen 119</i></p> <p>Förändring är inte alltid något man direkt tar till sitt hjärta men tycker att planerna ändå ser bra ut förutom bebyggelsen på Konsums parkering, som tar bort öppenheten, som (som jag uppfattar det av ritning i lokalpress) ta bort utsikten från äldreboendet. Att de äldre skulle kunna se ut över torget o människorna som rör sig där såg Jag som en av de stora fördelarna med att äldreboendet byggdes där det byggs. Dessutom, en torgyta på baksidan av Konsum m lastkaj etc känns inte lockande. Dessutom nere i en svacka, vilket gör att man tappar överblick. Gärna en uppfräschning av området men den naturliga "torgytan" känns som framför Konsum. Hoppas verkligen att man tänker om angående bebyggelse på konsumparkeringen. Dessutom, i allafall m befintlig konsumbyggnad försvåras tillgängligheten med parkering bakom. Som själv periodvis handikappad vet jag att även "små" avstånd har betydelse och det är många fler som har problem än som får handikapptillstånd. Dessutom är det viktigt att antalet parkeringar i området inte minskar, snarare behövs de ökas då bostäderna kommer att skapa mer behov. Erfarenheten är att detta alltid underskattas men det är en utopi att folk ska åka kommunalt, vilket naturligtvis ur miljösynpunkt är önskvärt, men med de avstånd som Ekerö inrymmer så är sannolikheten att många har två bilar.</p>	<p>Noteras</p>
<p><i>Madeleine Nordenberg och Kent Eriksson, Stockby 1:56</i></p> <p>Hej, vi är förmodligen en av de familjer som kommer att bo närmast den tilltänkta byggnationen i Stenhamra centrum då vi bor i det gamla röda trähuset, Stockby 1:56, nedanför den gamla bensinmackstomten. Vi har förståelse för att det finns ett bostadsbehov samt att dagens centrum behöver en ansiktslyftning. Efter att ha tagit del av det program ni skickat ut och lyssnat på den information som gavs i Stenhamra bibliotek har vi följande synpunkter:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Den byggnation som planeras för gamla bensinmackstomten bör absolut inte vara så hög som de fyra våningar vi hört att det planeras för. Detta mot bakgrund av att vi befarar stor insyn mot vår tomt som är lägre belägen samt att det är märkligt att planera för en fyrvåningsbyggnad tätt intill ett hus från 1700-talet som är den enda existerade gården från det gamla Stockby. I dagens Stenhamra finns det inga byggnader som är så höga som fyra våningar(endast två våningar höga) och det kan inte anses som att detta passar in i gatubilden. <p>För att inte bara vara negativ i denna fråga så skulle vi hellre se ett förslag där ny byggnation har en lägre höjd i den delen som vetter mot vår fastighet samt de övriga berörda bostadsfastigheter som vetter mot Stenhamravägen och en högre bygghöjd i den del som ligger närmare Stenhamraskolan/biblioteket där det inte finns några bostäder som skulle drabbas.</p>	<p>Programskedet är ett första skede i detaljplaneprocessen där de grova förutsättningar och huvudsakliga intentioner ska redovisas. Ett antal utredningar ska göras och resultaten bearbetas vidare i kommande planskedet. Många frågor som placering av bebyggelse, byggnadshöjd, vägdragningar m.m. kommer att konkretiseras till samrådskedet.</p>

2. Den byggnation som ska göras skulle kunna förläggas mer mot Stenhamraskolan/biblioteket och den torgyta som man vill ha kan placeras mot Stenhamravägen/där dagens bensinpumpar är placerade. Ett annat alternativ är att byggnationen förläggs närmare dagens Konsumbutik och att ytan mot vår fastighet utgörs av parkyta.

3. Vi måste också påpeka att det är väldigt svårt att inkomma med synpunkter i detta läge då de ritningar som är framtagna i detta stadiet inte ger en tydlig bild av vad som ska byggas och var dessa byggnader ska ligga.

4. Vi har även förstått att det ska planeras för bostäder/byggnader även nedanför vår fastighet men att detta i nuläget beräknas ske i ett senare skede än den mer citynära bebyggelsen. Även här är det svårt att ge några synpunkter då det finns ännu mindre information att ta ställning till men allt detta hänger samman då vi befarar att det som byggs inte är anpassat till vår fastighet som vi tidigare sagt är det sista kvar av det gamla Stockby.

5. I materialet som presenterats har vår fastighet omnämnts som ett trevligt inslag som bör bevaras och vi har svårt att se att detta beaktas om inte den nybyggnation som det planeras för är anpassad till detta.

Mathias Andersson
Sandra Berglund
Christina Ferelius
Malin Ålberg
Harry Åhlberg
Carina Gulliksson
Fanny Svensson
Katarina Thelin
Ros-Marie Nilsson
Patrik Wohlfeil
Emil Belfrage
Helen Belfrage
Jannike Edlund
Marika Henriksson
Maria Strömsang
Therese Nyberg
Anette Eriksson
Ann Ljungblom
Claes Svensson
Joakim Jonsson
Emely Ahlsén
Birgitta Strömberg

Vi kräver, med denna skrivelse, att förslag till detaljplan återremitteras för ytterligare utredning och behovsanalys avseende nuvarande och framtida handel/affärslokaler/näringsliv bland annat mot bakgrund av nedanstående.

Enligt www.ekero.se är uppdraget enligt nedan:
"Stadsarkitektkontoret har fått i uppdrag att inleda detaljplanearbete för Stenhamra centrum. Syftet med planläggning vid Stenhamra centrum är att pröva förutsättningarna för förtätning av bebyggelse med bostäder och butiker, få utökad

Programskedet är ett första skede i detaljplaneprocessen där de grova förutsättningar och huvudsakliga intentioner ska redovisas. Ett antal utredningar ska göras och resultaten bearbetas vidare i kommande planskedet. Många frågor som

kvalitet på gröna områden och öka liv och rörelse i ett nytt torg i anslutning till busshållplats, biblioteket och livsmedelbutik. Vidare möjliggörs en omdisponering av parkeringsytor och tydligare stråk för gående och cyklister.

Programmet ska redovisa idéer om hur centrum både utvecklas vad gäller ekologisk som social hållbarhet, genom funktioner, placering, utformning och gestaltning, i form av ny bebyggelse, offentliga rum, ett nytt torg samt de befintliga grönområdena. Det ska även pröva förutsättningarna för ny placering av förskola och fritidsgård."

Handel/lokaler/näringsliv

"...öka liv och rörelse i ett nytt torg i anslutning till busshållplats, biblioteket och livsmedelbutik..."

Analys av behov av lokaler i Stenhamra

Analys av behov av kontorshotell i Stenhamra

Vi vill se analysen av hur kommunen kommit fram till att det finns ett behov av affärslokaler i Stenhamra.

På mötet 160218 ställdes frågan och svaret var citat "näringslivschefen får samtal varje dag om lokaler" slut citat. Vi anser inte att en enskild tjänstemans uttalande kan ha nog bäring för att planera in byggandet av ett antal affärslokaler.

Om det är sådant tryck på lokaler i Stenhamra så borde väl lokalen under pizzerian på Hemvärnsvägen/gatan intresserat åtminstone en näringsidkare? Den lokalen står tom sedan länge.

På mötet sades också att det "kanske går att bygga kontorshotell" istället för lokaler. Vi vill påpeka att Stenhamra inte är någon metropol, varken geografiskt eller sett ur tillgänglighet med bil eller kommunala färdmedel.

Vi uppmanar kommunen att göra en uppföljning av hur kontorshotellet i Svartsjö slott fallit ut. Vi vill även här ha en analys innan byggnation, inte gissningar eller det som "låter bra".

Vi begär en seriös analys av det faktiska och framtida behovet, innan byggnation sker!

Hur ser framtidens näringsliv och handel ut? Tomma lokaler leder till högre kostnader för de hyresgäster som hyr bostad av den fastighetsägare som äger lokalerna och tomma lokaler skapar ingen framtidstro. Dessutom planeras något slags centrum också vid Svanhagen. Vi undrar vart detta plötsliga stora behov av centrum kommer ifrån? Vilken undersökning pekar på att det behövs två centrum med 3-5 km avstånd på Färingsö? Och varför placera shopping i så pass lantligt belägna orter som Stenhamra och Svanhagen. Visa oss den analysen! Vi som bor i Stenhamra har i hög utsträckning valt det för ett behov av en lantlig tillvaro trots långa resvägar till och från våra arbeten. Människor med behov av nära shopping bosätter sig sällan i Stenhamra men oftare vid Odenplan eller i närheten av en galleria.

Kommunen har sagt att de vill öka bostadsbeståndet med 140 bostäder/år. En lägenhet = en bostad, ett hyreshus med 20

placering av bebyggelse, byggnadshöjd, vägdragningar m.m. kommer att konkretiseras till samrådskedet.

Handelsutredning ska utgöra underlag till kommande detaljplaner. Någon större dragningskraft på handel i Stenhamra är inte trolig. Fler boende kan dock innebära att kundunderlaget är tillräckligt för befintlig handel att stanna och eventuellt ytterligare närservice tillkomma. Kontoret ser det som angeläget att möjliggöra för lokaler för framtida behov.

lägenheter är 20 bostäder, (enligt kommunens representanter på mötet 160218).

Enligt kommunens representanter är de planerade bostäderna i Stenhamra främst tänkta till ensamstående och studerande. 140 bostäder med låt oss säga ett snitt på två personer i varje bostad blir en ökning med 280 personer per år. Spritt över hela kommunen - det tar alltså tio år att öka en tänkt kundkrets med så lite som 2800 personer, spritt över hela kommunen.

Behövs således två centrum på Färingsö? Vi säger att det inte behövs.

Befintlig handel och näringsliv

Vi vill också se att den planering som läggs för Stenhamra tar hänsyn till de redan etablerade aktörerna i näringslivet; Konsum och Stenhamra gym t ex.

Vi kräver, med denna skrivelse, att detaljplan återremitteras för ytterligare utredning avseende placering av och tillgång till parkeringsplatser bland annat mot bakgrund av nedanstående. Enligt www.ekero.se är uppdraget enligt nedan:

"Stadsarkitektkontoret har fått i uppdrag att inleda detaljplanearbete för Stenhamra centrum. Syftet med planläggning vid Stenhamra centrum är att pröva förutsättningarna för förtätning av bebyggelse med bostäder och butiker, få utökad kvalitet på gröna områden och öka liv och rörelse i ett nytt torg i anslutning till busshållplats, biblioteket och livsmedelbutik. Vidare möjliggörs en omdisponering av parkeringsytor och tydligare stråk för gående och cyklister.

Programmet ska redovisa idéer om hur centrum både utvecklas vad gäller ekologisk som social hållbarhet, genom funktioner, placering, utformning och gestaltning, i form av ny bebyggelse, offentliga rum, ett nytt torg samt de befintliga grönområdena. Det ska även pröva förutsättningarna för ny placering av förskola och fritidsgård."

Parkering

"möjliggörs en omdisponering av parkeringsytor och tydligare stråk för gående och cyklister", "få utökad kvalitet på gröna områden" och "redovisa idéer om hur centrum både utvecklas vad gäller ekologisk som social hållbarhet"

Enligt ritningar och information på mötet 160218 skall bostäder byggas på befintlig parkering vid Fårhagsplan samt på befintlig parkering vid gamla ICA-huset.

Konsekvens: parkeringsplatser försvinner utan att nya tillkommer med nuvarande förslag till detaljplan. Med ökat antalet bostäder ökar sannolikt också antalet bilar.

Lösning: På mötet presenterades en eventuell möjlighet att parkera på lokalgator. Vi ser inte hur Stenhamras lokalgator ska kunna agera parkeringsplatser då lokalgatorna är så smala att parkering längs dessa medför att utryckningsfordon inte har fri väg vid utryckning. Invändningar: Redan idag föreligger brist på parkering. Infartsparkering saknas. Indragna och förändrade bussturer och

Allmän parkering samt till COOP föreslås i programmet inom en yta som är ungefär dubbelt så stor som befintliga parkeringsyta framför livsmedelsbutiken. Nya bostäder ska klara sin parkering inom egna fastigheten, vilket kan begränsa antalet bostäder. Parkeringsutredning ska utföras.

busstider har medfört att barn boende utanför Stenhamra har svårare att komma hem på ett bra sätt med kommunala färdmedel efter skolans slut. Det i sin tur gör att föräldrar måste hämta (med bil) och bilen ställs då i Stenhamra under dagen för att lättare kunna hämta barn innan hemfärd.

Med fler boende, fler bilar, det är logiskt!

Om det nu blir ett levande centrum med handel kommer det också innebära fler bilar.

Tydligare stråk för gående och cyklister - är det mellan parkerade bilar?

Uppdraget är inte att ta bort parkeringar utan att omdisponera. Hur utökas kvaliteten på befintliga grönområden genom ökad parkering på lokalgator? På vilket sätt utvecklas centrum och den sociala hållbarheten och ekologi genom att parkering ska ske "utanför" centrum? Ett centrum med handel betyder att det måste finnas parkeringar - Stenhamra saknar tunnelbana, pendeltåg och tendensen är en försämrad busstrafik. De nya tänkta kunderna till det nya tänkta centrumet har sannolikt bil, hur ska de annars ta sig till Stenhamra, och vart ska de parkera?

Vi tycker inte att förslaget med 4 ½ våningshus placerade på Stenhamras högsta punkt är en placering och planering som "är" Stenhamra; lugnet och möjligheten att vistas ute, släppa ut barnen i en relativt lantlig miljö - det är Stenhamra! Höga bostadskomplex som omges av bilvägar på tre sidor av fyra, det är inte Stenhamra!

Vi kräver, med denna skrivelse, att förslag till detaljplan återremitteras för ytterligare utredning av placering och utformning av framtida bostäder mot bakgrund av nyss nämnda samt nedanstående.

Enligt www.ekero.se är uppdraget enligt nedan:
"Stadsarkitektkontoret har fått i uppdrag att inleda detaljplanearbete för Stenhamra centrum. Syftet med planläggning vid Stenhamra centrum är att pröva förutsättningarna för förtätning av bebyggelse med bostäder och butiker, få ökad kvalitet på gröna områden och öka liv och rörelse i ett nytt torg i anslutning till busshållplats, biblioteket och livsmedelbutik. Vidare möjliggörs en omdisponering av parkeringsytor och tydligare stråk för gående och cyklister.

Programmet ska redovisa idéer om hur centrum både utvecklas vad gäller ekologisk som social hållbarhet, genom funktioner, placering, utformning och gestaltning, i form av ny bebyggelse, offentliga rum, ett nytt torg samt de befintliga grönområdena. Det ska även pröva förutsättningarna för ny placering av förskola och fritidsgård. "

Bostäder

.. "Programmet ska redovisa idéer om hur centrum både utvecklas vad gäller ekologisk som social hållbarhet, genom funktioner, placering, utformning och gestaltning, i form av ny bebyggelse.. "

Bostäder behövs, det är vi överens om. Men, vi är inte överens om att

ett fyra och ett halvt våningar högt hus mitt i Stenhamra, på Stenhamras högsta punkt är en bra lösning! Vi protesterar mot förslaget!

Fråga gärna nuvarande Stenhamrabor vilka förväntningar vi har på vår tillvaro! På vilket sätt ökar ett fyra och ett halvt våningar högt hus, dessutom på Stenhamras högsta punkt, tillgängligheten?

Vi anser att placeringen av ett stort och högt bostadshus där kommer göra Stenhamra centrum otillgängligt och faktiskt mörkare. I området där Stenhamra förskola och fritidsgård i dag ligger planeras också bostäder. Samtidigt planeras en ny väg precis bredvid dessa bostäder. Vägen är alltså tänkt att dras (om man kör från stan och ska in i Stenhamra) på gångvägen utanför förskolan och fritidsgården och sedan vänster vidare upp mot nuvarande vändplan och bibliotek. Ännu ett planerat bostadsbygge som omgärdas av - bilvägar!

Förslaget med bostäder där idag statyn Stenhuggarpåret är placerat motsätter vi oss också. Det är en märklig placering med bostäder som återigen omgärdas av - bilvägar.

Vi påstår att den stora majoriteten av oss som bor här, har valt att bo i Stenhamra för lugnet, för naturen, för närheten till bad och svampskogar. Vi har varit beredda att ta långa, tidskrävande resvägar till och från jobbet för att ha det här lugnet runt omkring oss på vår fritid.

Vi vill ha kvar småskaligheten, lugnet, och vi är helt övertygade om att framtida Stenhamrabor också vill det.

Förslaget vad gäller bostäder uppfyller inte uppdraget, förslaget utvecklar inte centrum avseende funktion, placering, utformning och gestaltning. Förslaget ökar inte tillgängligheten.

Ett mörkt torg och ett stort bostadskomplex på Stenhamras högsta punkt, skolor och förskola som omgärdas av genomfartstrafik, det är varken ekologiskt eller ett trevligt offentligt rum. Det är heller inte lättillgängligt för den enskilde, utan med förslaget ska vi som bor här sakna parkeringsplatser när vi kommer hem från våra arbeten och samtidigt akta oss för genomfartstrafik vart vi än går och bor.

Jessica Duf, Årstidsvägen 8, Skå

Se till att det finns bra möjligheter till säker cykelparkering vid busshållplatserna för att uppmuntra till kollektivt åkande.

Det borde finnas parkeringar där man kan ladda elbilar

Det är positivt att korsningen Stenhamravägen åtgärdas och blir tydligare

Det är positivt att centrummiljön blir attraktivare samt att det skapas fler boendemöjligheter i centrumläge

Minst kommunala byggnader borde förses med tak som producerar el eller värme och/eller med så kallade gröna tak

Noteras

<p>Enkel och säker framkomlighet med cykel behöver prioriteras framför framkomlighet med bil.</p> <p>Det är jättebra om återvinningsstationen kan placeras på annat sätt än idag så att man inte kan/måste köra rätt igenom den.</p> <p>Så länge hushöjden varierar är jag positiv till att det finns hus med upp till 4^{1/2} våningar.</p>	
<p><i>Ingegerd och Lars Brumér, Strandvägen 38</i></p> <p><i>Trafik och tillgänglighet</i> Programmets intentioner och principer tycker vi är bra. Gällande både det fysiska programområdet och omgivande delar av Stenhamra vill vi trycka på behovet av kommunikationsytor och parkeringar. Tillräckliga utrymmen föreslår vi ges till både gång- och cykelbanor genom centrum och utmed vägar som tar emot trafik från centrum. Det är idag trångt på t ex Vallviksvägen, där ett stort antal människor går och cyklar, samtidigt som biltrafiken ökat med nya bosättningar (Klyvarstigen m fl).</p> <p>Redan idag infartsparkerar många i Stenhamra centrum. Av dem far ett större antal vidare med buss till främst Brommaplan för att vid återkomsten till Stenhamra handla i centrum, hämta barn på förskola o d.</p> <p>Efter genomförandet av programmet kommer behovet av infartsparkering i och omkring centrum sannolikt att öka. Fler och fler människor cyklar i samhället idag. Den utmärkta cykelvägen från Stockholm till Stenhamra nyttjas av ständigt fler. Det är viktigt att tillräcklig hänsyn tas till behovet av plats för både cyklister och gående.</p> <p><i>Vattenfall kraftledning</i> Vattenfall planerar, enligt information i media, att dubblera leveransmöjligheterna till Ekerö via stationen på Färingsö NO Stenhamra. Befintlig ledning går rakt genom planområdet till Ekenslund och därifrån vidare över Långtarmen till Ekerö. Vattenfall redovisar flera alternativ till dragning av den tillkommande ledningen. Denna bör, enligt oss, inte sammanläggas med den befintliga utan får en ny sträckning. Det bästa för Stenhamra vore att den befintliga ledningen får en ny sträckning, förslagsvis tillsammans med den nya ledningen. Då skulle utrymmet för den fysiska planeringen av Stenhamra bli större.</p> <p><i>Programmets presentation</i> Programmet och dess olika avsnitt åskådliggörs med hjälp av illustrationer, som torde vara lätta att förstå för gemene man. Programtexten följer ett gängse mönster, som dock kan vara mindre lätt för många att snabbt ta till sig.</p> <p><i>Om oss</i> Vi bor i Stenhamra sedan 1969 och passerar Stenhamra centrum i stort sett dagligen, oftast gående och cyklande men inte sällan med bil. Nästan dagliga promenader i Stenhamra och dess omgivning har gett oss en god bild av detta samhälle, anser vi.</p>	<p>Noteras</p>

Carina Gulliksson, Katarina Thelin, Ros-Marie Nilsson

1. Det planerade torget flyttas till att ligga vid statyn av stenhuggarparet.
2. Konsums parkering ligger kvar på nuvarande plats, flytta inte till kortsidan mot äldreboendet
3. På kommunens ritningar finns ett utvecklingsområde, omgärdat av gul bruten linje. Vi Föreslår att bygga av bostäder i första hand sker där. Det är enligt vår bedömning betydligt mer barnvänligt att bo det nuvarande utvecklingsområdet än i en korsning och än i nuvarande ICA-huset, med en ny bilväg mellan Ica och Stenhamraskolan på ena sidan och befintlig väg ut mot Svartsjö på andra sidan. Ett boende i närheten av Söderströms väg är mer bilfritt, och mer integrerade då det är en närhet till barn och lekplatser som redan finns.
4. Bygg låg bebyggelse i Stenhamra för att bevara Stenhamra som Stenhamra. Hus i höjd med Fårhagsplan är tillräckligt högt, för Stenhamra, Stenhamras riktmärke är vattentornet. Del ska inte skymmas från något håll, och varje Lucia ska ljusslingan tändas. Det är så vi vill ha det.

Våra uppdrag/frågor till kommunen - innan ev byggnation

1. Uppdraget avseende parkeringarna; uppdraget var att omdisponera, inte ta bort. Gör om, gör rätt...
2. Höghus i ett eventuellt centrum i en villaort med låg bebyggelse, har kommunen tänkt på det och sett över alternativ med lägre hus?
3. Vi vill se analysen av hur kommunen kommit fram till att behovet av affärslokaler i Stenhamra
4. Vi uppmanar kommunen att göra en uppföljning av hur kontorshotellet i Svartsjö slott fallit ut. Vi vill se analysen innan byggnation, inte gissningar eller det som "låter bra"
5. Fråga nuvarande Stenhamrabor vilka förväntningar vi har, innan byggnation
6. Vi begär en seriös analys av det faktiska och framtida behovet av butikslokaler, innan byggnation sker
7. Vi vill veta hur kommunen kommit fram till att det behövs två centrum på en ö, både i Stenhamra och i Svanhagen.
8. Vi vill veta hur kommunen har planerat att genom t ex upphandling av byggherre påverka hyrorna i de planerade nyproduktionerna.

Programskedet är ett första skede i daljplaneprocessen där de grova förutsättningar och huvudsakliga intentioner ska redovisas. Ett antal utredningar ska göras och resultaten bearbetas vidare i kommande planskedet. Många frågor som placering av bebyggelse, byggnadshöjd, vägdragningar m.m. kommer att lösas till samrådskedet.

Se detaljplan för Södra klyvarestigen (antagen av KF i juni). Bostadsplanering för Uppgård kan ske i ett senare skede.

Övriga**Skanova**

Skanova är den ledande leverantören av nätkapacitet till

Stadsarkitektkontorets kommentar:

<p>teleoperatörer för dagens och framtidens slutkundstjänster i Sverige. Skanovas målbild är en effektiv telekommarknad, präglad av öppenhet, konkurrens och minsta möjliga detaljreglering. Vi vill att så många som möjligt ska få ta del av de möjligheter - i form av tjänster - som en modern infrastruktur ger. En sådan marknad gynnar alla parter - grossister, operatörer och slutkunder.</p> <p>Ekerö kommun tillhör en av de kommuner i landet som Skanova ser som intressant att prioritera vid en satsning med fiberinfrastruktur, som möjliggör bredband till medborgare och näringsliv. Skanova önskar i ett tidigt skede medverka i planarbetet, det vill säga när detaljplanarbete påbörjas, för att få med befintliga ledningar i planeringsunderlaget. På så sätt kan oförutsedda hinder i planeringen som berör Skanovas nät undvikas för att få en smidigare och snabbare planprocess.</p>	<p>Stadsarkitektkontoret kommer att kontakta samtliga kända ledningshavare (via Ledningskollen) för att få med befintliga ledningar i planeringsunderlaget kommer innan detaljplanarbetet påbörjas.</p>
<p>Ellevio AB</p> <p>Åtgärder i Ellevio AB:s befintliga anläggningar utförs efter beställning till Ellevio AB samt bekostas av byggherren.</p> <p>För lokalnätets eldistribution innebär programmet en utökning och förstärkning av elnätet i och kring de planerade områdena.</p> <p>Vi vill bli kontaktade i god tid inför startade detaljplaner för bedömning av tillkommande effekter samt säkerställande av E-områden för nätstationer och u-områden för kablar.</p>	<p>Stadsarkitektkontorets kommentar:</p> <p>Ellevio kontaktas i god tid innan det formella samrådet för att kunna säkerställa behövliga E- och u-områden.</p>
<p>Södertörns brandförsvar</p> <p>Södertörns brandförsvarsförbunds PM 608 samt PM 609 bör beaktas i projekteringsarbetet, i syfte att säkerställa räddningstjänstens framkomlighet och brandvattenförsörjning.</p> <p>Vattennätet i det nya/ändrade planområdet bör klara att försörja sprinkler i de byggnader där det kan bli aktuellt. Södertörns brandförsvarsförbund förespråkar sprinkler som en del i brandskyddet. Både som alternativ lösning när man gör avvikelser i det byggnadstekniska brandskyddet och som en del i brandskyddet i de fall där inga avvikelser förekommer. Både så kallade bostadssprinkler (t ex enligt SBF-reglerna) i en- eller flerbostadshus och konventionella sprinkleranläggningar i andra byggnader utgör ett bra och kostnadseffektivt skydd mot brand och brandskador. I de fall kommande exploatörer är kända bör en diskussion ske mellan kommunen och dessa redan i detaljplanskedet för att underlätta en sprinklerinstallation samt minimera kostnaderna.</p> <p>Södertörns brandförsvarsförbund önskar bli kallat till tekniskt samråd och även i övrigt beredas möjlighet att som byggnadsnämndens sakkunnige inom brandskydd delta i kommande byggprocess vid behov. Det gäller den planerade bebyggelse som klassas som en Bro- eller Br1-byggnad och/eller uppfyller kraven för att lämna in skriftlig redogörelse för brandskyddet enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Vid frågor angående detta vänligen kontakta nedanstående.</p>	<p>Stadsarkitektkontorets kommentar:</p> <p>Noteras</p> <p>VA-huvudmannen ansvarar för drift och underhåll av brandposter. Brandpost och vattennätskapacitet samrådas med <i>Roslagsvatten</i>.</p> <p>Noteras.</p>

Vattenfall Eldistribution AB

Vattenfall Eldistribution AB, nedan kallad Vattenfall har tagit del av programhandlingarna för rubricerat ärende och lämnar följande yttrande.

Vattenfall har elanläggningar inom och i närheten av planområdet vilket visas av bifogad karta, turkos linje = 70 kV högspänningsledning av regionnätsskäraktär, grön linje = optokabel. Heldragna linjer är luftledningar och streckade linjer är markförlagda kablar. Ledningarnas läge i kartan är ungefärligt. Nätstationer visas som svart blixtförsedd kvadrat.

I enlighet med det kommunen nämner under avsnittet "Hälsa och säkerhet" i programhandlingen, så önskar Vattenfall att ingen byggnad uppförs inom 20m från yttersta ledande fas. Detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk.

Eventuell flytt/förändringar av befintliga elanläggningar utförs av Vattenfall, men bekostas av exploitören.

Stadsarkitektkontorets kommentar:

Synpunkterna beaktas

Svenska Kyrkan, Färingsö församling

Färingsö församling är en växande församling. Att vilja förändras i samklang med övriga samhället är därför viktigt. Senaste året har församlingen byggt om sin församlingsgård i Stenhamra för att möta den utveckling vi ser i verksamheten.

Vi har tagit del av programförslaget till ett nytt Stenhamra centrum. Församlingen ser positivt på förslaget och vill sända med några

Stadsarkitektkontorets kommentar:

Noteras.

<p>synpunkter till det fortsatta arbetet.</p> <p>Att Ekerö kommun i sitt fortsatta arbete</p> <ul style="list-style-type: none"> • tillgodoser tillräckligt antal parkeringsplatser i Stenhamra centrum, och • att bebyggelsen inte får bli alltför hög på den gamla ICA-tomten, samt <p>att vägen som planeras förbi mellan församlingsgården och skolan inte planeras så att den används som genomfartsväg</p>	
<p>PRO Färingsö</p> <p>Konsums parkering måste vara kvar på entrésidan! Många äldre har svårigheter med att gå, de behöver därför ha nära till butikens in och utgång.</p> <p>Det planerade torget bör ligga i området kring Sten och Flisa (gubben och gumman) inte som nu planeras, vid korsningen biblioteket och Konsums lastkaj. Många varutransporter sker både till Konsum på ena sidan och Stenhamraskolan och Kyrkan på den andra sidan. Förskolan kommer ju att flytta till andra sidan Stenhamravägen, så den trafiken blir ju dit istället. Däremellan är huvudvägen med bussar och all annan trafik. Troligen kommer dessutom de planerade högre husen att skugga det området. Ett torg runt gubben och gumman blir mycket lugnare och dessutom en trevligare ljusare miljö. Det blir då också det första man ser av Stenhamra centrum när man kommer från Eknäs-hållet. Ett trevligt torg med gubben och gumman som välkomnar besökare. Bra med den lilla knixen på vägen vid gubben och gumman. Håller farten på trafiken nere.</p> <p>Lupinsalen är vår gamla el station som fortfarande är i bruk. Dessutom är det numera ett föreningsarkiv. Det behöver finnas kvar. Infartsparkering i närheten av Stenhamra centrum är ett måste!</p>	<p>Noteras</p>

Stadsarkitektkontorets sammanfattande kommentar

De senaste stora satsningarna som gjorts i Stenhamra planerades på 60-talet och genomfördes på 60- och 70-talet. Det har hänt mycket sedan dess i Stenhamra och i omvärden. Den fysiska strukturen i centrumet kan upplevas sliten och ödslig och den sociala strukturen efterlyser tidsenliga satsningar som bygger på och är beroende av byggnader, mötesplatser och länkar.

Stadsarkitektkontoret har sett fram mot att börja arbetet med Stenhamra centrum (se Öp 2005). Kommuntjänstemän och konsulter arbetar multidisciplinärt med planuppdraget för Stenhamra centrum med en vision att behålla befintliga värden och bygga vidare på dem ”med tidens anda”. Det ska finnas plats för både dagens och morgondagens medborgare.

Stenhamra centrum planeras nu för nya utmaningar. Höga krav ställs då många planeringsaspekter enligt gällande lagar och föreskrifter tillkommit sedan 50- och 60-talet. En hel del nya kunskapsområden, problematik och fokusområden inom samhällsplaneringen råder idag. Miljö kvalitetsnormerna för vatten, klimatanpassningsfrågor med höjda havsnivåer och skyfall, bullerkrav, social hållbarhet m.m. ska följas. Synen på trafik har förändrats drastiskt gällande tillgänglighet, säkerhet men även sociala värden (jämfört med trafikplanering på 60 och 70-talet). Stadsarkitektkontoret vill påminna om kopplingar mellan denna detaljplan och planering i större sammanhang, dvs den bostadsbrist som råder i hela Stockholmsregion. Planering för bostäder pågår främst i Ekerö tätort och på södra Färingsö, men kan också med fördel berika Stenhamra centrum. Stadsarkitektkontoret ansvarar samtidigt för att det tas hänsyn till lokala förhållanden och de boende i området.

Gällande lokaler för handel är kontoret av uppfattningen att kommande planer måste ge förutsättningarna för verksamheter, handel, kontor att kunna etablera sig. Däremot kan inte kommunen säkerställa att verksamheter verkligen vill etablera sig i Stenhamra. Men ju fler boende, desto större underlag för handel, service och kollektivtrafik.

Kommunen ansvarar för att planutskick sker på rätt sätt (detta preciserats i plan- och bygglagen PBL). Det är inte ovanligt att det finns olika intressen och konflikter i planeringsprocessen utan vad som är viktigt är att hålla ett öppet forum för att olika åsikter hörs och sedan göra en saklig bedömning av prioriteringar och åtgärder. Ett konstruktiv och effektivt samarbete förutsätter öppet sinne, fördomsfrihet och tillit.

Grunden för saklig och effektiv samhällsplaneringdialog mellan kommunen (politiker/tjänsteman) och medborgarna baseras även på den kommunövergripande översiktplanen. Där redovisas för kommunens förutsättningar och mål rörande samhällsplaneringen (bostadsförsörjningsprogram m.m.). Workshop, öppet hus och informationsmöte har hållits för planprogrammet och möjligheten finns att kontakta förtroendevalda och tjänstemän kontinuerligt.

Gällande efterfrågan på utförligare planhandlingar, ritningar etc påpekar stadsarkitektkontoret att programsamråd är ett valfritt planskede tidigt i detaljplanprocessen. Planprocessen börjar med övergripande frågor och stegvis fortsätter mot gestaltning, bygg rätt m.m. Genom programmet har stadsarkitektkontoret försökt att redovisa för ett helhetsperspektiv och få in tidiga och breda återkopplingar från medborgarna m.m.

Inför kommande planskeden ska en rad erforderliga utredningar tas fram. Utredningarna kommer att ge ett bra underlag till nästa steg av planering. Med andra ord anser stadsarkitektkontoret att planutskicket låg på en lämplig nivå vid programsamråd. Mer utförliga planhandlingar (plankarta m.m.) kommer att skickas ut vid samrådsskedet. I samrådsskedet kommer även huvuddragen av en gestaltad miljö redovisas (dvs. frågorna belysas i närmare skala än programskedet).

Revideringar

De inkomna synpunkterna under programsamrådet har lett till en uppbyggnad av synpunkter och bakgrund. Programmet föreslås kompletteras med utredningsbehov med solstudie samt förtydligande att trafikutredningen även ska omfatta parkeringsutredning.

STADSARKITEKTKONTORET

Tommie Eriksson
Miljö- och stadsbyggnadschef

Monika Stenberg
Planchef